

DEAN RUSK IŠDĖSTĖ MASKVOS SUSITARIMĄ

MASKVOS SUTARTIS SULĖTINS NATO ATOMINIO LAIVYNO ORGANIZAVIMĄ

Planas buvo daugiau politinis nei strateginis

NEW YORKAS. — Vienas iš daugelio Maskvos atominės sutarties pasirašymo rezultatų yra Amerikos projekto apie Nato atominio laivyno suorganizavimą dar "gilesnis užšaldymas" arba tolesnis atidėliojimas, rašo New Yorko Times užsienio politikos komentatorius C. L. Sulzberger. Tai esąs faktas, tik dar nepripažintas viešai.

Amerika savo projekto įgyvendinimo niekad nesiekė su didesniu užsimojimu. Lankantis prezidentui šią vasarą Europoj, projektas buvęs padėtas "ant ledo", tik ne taip giliai. Mat, britų premjero Macmillano politiniai sunkumai neleido šio klausimo nė svarstyti. Tą patį galima pasakyti apie Italiją, kuri šiaip taip sudarė po rinkimų naują vyriausybę tik administraciniams uždaviniams.

Gi pradėti Nato atominį laivyno organizuoti vien tik su Vokietija buvo nepatogu daugeliu atžvilgiu. Projektas kurti tarpvalstybines atominės jėgos Nato rėmuose buvo sutarta Nassau konferencijoje praėjusių metų gruodžio mėnesį tarp Kennedžio ir Macmillano.

Anglija nebedalyvaus

Komentuodamas Maskvos atominio pakto pasekmes, C. L. Sulzberger laiko Angliją tokia pat tarpvalstybinę Nato atominį pajėgų priešinėke kaip ir Prancūziją, tik kitokiais motyvais.

Macmillano vyriausybė, po "entuziastiško" pritarimo Kennedžio projektui kurti Nato ribose tarpvalstybines oro ir laivyno atominės pajėgas, pradėjo vėl politikuoti tautiniais jausmais, motyvais, kaip ir De Gaulle. Esą Anglijai vis dar norisi turėti nu to nieko nepriklausomų branduolinių ginklų.

Bet kadangi kitais metais turi rinkimus laimėti Anglijos darbo partija, tenka visų pirma skaičiuoti su šios partijos programa. Joje pasakyta, kad darbo partijos vyriausybė nori išvairuoti iš britų galvų bet kokias mintis apie savo atominės pajėgas arba prisidėjimą prie tokių jungtinių pajėgų, kokios turėtų būti tveriamos pagal Nassau konferencijos nutarimą.

Liko JV-Vokietijos kombinacija

Žinant Italijos palinkimą išsilaikyti kaip galint neutraliai, Nato atominis laivynas liko tik Amerikos ir Vokietijos kombinacija. Vokiečiai suprato, kad tokių atveju nėra prasmės statyti laivų, ginkluotų Polaris atominėmis raketomis.

Amerika pareiškė Vokietijai dėkingumą už dalyko supratimą, nes Nato arba tiksliau tarpvalstybinis atominis laivynas buvo sugalvotas ne strateginiais, bet politiniais motyvais remiantis: patenkinti Vokietiją ir atsakyti į De Gaulle sausio mėnesio pasisakymą už savo tautinių atominį pajėgų organizavimą.

— Kongo armija užėmė paskutinį miestą Katangos provincijoje, Kasengą. Miestą vis dar valdė Tshombės žandarai. Buvęs Katangos valdytojas Moisé Tshombė apsigyveno Prancūzijoje kaip politinis emigrantas.

IS VISO PASAULIO

Fulbright graso V. Europai

BONA. — JAV senato užsienio reikalų komiteto pirmininkas "William Fulbright (dem., Ark.) įspėjo, kad JAV gali atitraukti iš Vakarų Europos dalį kariuomenės, jei bendrosios rinkos nariai nesumažins maito Amerikos viščiukams. Jei viščiukų karas nebūtų iškiles, senatorius vistiek būtų raginęs vyriausybę mažinti kariuomenę Vakarų Europoj. Fulbright grįžo per Vokietiją iš Sovietų Sąjungos, kur dalyvavo atominės sutarties pasirašymo iškilnėse.

"Negrai kinų broliai"

TOKIJAS. — Pirmadienį Kinijos valdžia suruošė masinį mitingą pareikšti simpatiją Amerikos negrams, kovojantiems už lygias teises. Kalbėtojai vadino negrus kinų broliais, prezidento Kennedžio pilietinių teisių programą apibūdino kaip priemonę sulaukyti negrų demonstracijas. Pastaruoju metu Sovietai nekarta kaltino kinų komunistus rasizmu, juodųjų, geltonųjų tautų kiršinimu prieš baltųjų šalių komunistus.

Susišaudymai Sarawako džiunglėse

KUALA LAMPUR, Malaja.— Praėjus savaitę pabažėjo susišaudymai tarp anglų saugumo policijos ir vietinių ginkluotų teroristų Sarawako protektoriate prie Indonezijos pasienio Borneo saloj. Sarawakas turi netrukus įsijungti į valstybinę federaciją su Malaja, Singapuru ir šiaurės Borneo protektoriatu. Indonezija oficialiai sutiko remti Anglijos-Malajos federacijos planą, bet įtariama, kad slapta ji ginkluoja teroristus prieš anglus.

Marš. Titas priims iš JAV \$50 milijonų

\$25 mil. dovana ir kita tiek — ilgalaikės paskolos BELGRADAS, Jugoslavija. — JAV žemės ūkio sekretorius Orville Freeman turėjo draugišką pasikalbėjimą su Jugoslavijos prezidentu maršalu Titu Brdo vasarvietėj. Iš ten pranešama, kad Titas teikėsi priimti Amerikos pagalbos atstatyti nuo žemės drebėjimo nukentėjusį miestą Makedonijos provincijoje Skoplje.

Amerika duos Jugoslavijai \$25 milijonus dovanų ir tiek pat milijonų ilgalaikių paskolų. Šią sumą Amerika suteiks Jugoslavijos pinigais — dinarais, surinktais už žemės ūkio produktų iš JAV atsargos sandėlių pardavimą (beveik pusvelčiui).

JAV žemės ūkio sekretorius sustojo Balkanuose po kelionės į Sovietų Sąjungą, kur jis išvyko Pavergtųjų Tautų Savaitės pradžioje, liepos 14 dieną.

Valstybės sekretorius Dean Rusk ir sovietų premjeras Chruščiovas žaidė badmintoną (į tenisą pa-našų žaidimą) Gagroje, premjero vasarvietėje. Žaidimą laimėjo Chruščiovas.

SSSR SATELITAI ŽIŪRI Į VAKARUS

Po atominės sutarties pasirašymo Maskvoj laukia įtampos sušvelnėjimo, prekybos ryšių pagerėjimo

VARŠUVA. — Dabarties dienomis Rytų tautos žiūri į Vakarų, ieškodamos ženklų, kurie rodytų naują Amerikos elgesį santykiuose su Sovietų bloku. Vienas diplomatas išsireiškė, kad Rytų Europa gali žymiai pasikeisti per keletą metų, jei Amerika mokes lošti savo kortomis.

Diplomatas turėjo galvoj pranešimus iš Washingtono apie JAV vyriausybės nusistatymą peržiūrėti savo užsienio politiką su Sovietų bloko šalimis-satelitais, kaip normalių diplomatinių santykių atstatymą su Vengrija.

Satelitai nori gerų santykių

Visi satelininiai kraštai yra susirūpinę santykių pagerinimu su Vakarais, visų pirma su Jungtinėmis Valstybėmis. Ypač tuo būtų patenkinti vengrai ir rūmunai. Šių dviejų satelininių šalių valdžios pastaraisiais metais neslėpė savo norų pagerinti santykius, kai tuo tarpu kiti satelitai laukė santykių pagerėjimo tarp Maskvos ir Washingtono. Atominės sutarties sudarymas rodo santykių gerėjimą.

Rumunija nori prekybos

Satelitų valdytojai visų pirma nori prekybos santykių išplėtimo. Bulgarijos valdžios ir partijos vadas Živkov pasakė JAV žemės ūkio sekretoriui Freemanui: "Amerika galėjo gyventi be Bulgarijos, kaip Bulgarija gyvena be Amerikos. Bet kodėl ne išplėsti prekybos, jei tai tarnautų abiejų šalių interesams".

Rumunija, kaip Kremliaus satelitas, pradėjo skirtis nuo kitų savo pastangomis kurti ekonominį gyvenimą nepriklausomai nuo Maskvos (Komekon) planų. Kremlius buvo priverstas sutikti su Rumunijos prekybos išplėtimu su Vokietija ir kitais Vakarų Europos kraštais. Rumunija norėtų prekybos ryšių pratęsti, praplėsti su Amerika.

Prancūzijoje netoli Liono, užėjus audrai, nukrito lėktuvas. Žuvo 12 keleivių, 7 buvo sužeisti. Netoli Grenlandijos šiaurės Atlante dingo danų lėktuvas su 12 žmonių.

Dr. Edward Teller, vandenilinės bombos gamintojas, ragino senatorius karinių reikalų komiteto slaptame posėdy netvirtinti atominį bombų bandymų uždraudimo sutarties, nes per ją nukentės Amerikos saugumas, susilpnės apsiginklavimas branduoliniais ginklais.

SSSR kapituliavo prieš JAV, kartoja Kinijos komunistai

Pekingas negali dovanoti Maskvai už atominį paktą

HONGKONGAS. — Kinijos komunistų partijos organas "Jenmin Jih Pao" po trumpos pertraukos atnaujino puolimus prieš Sovietų Sąjungą dėl susitarimo su Amerika ir Anglija suvaržyti atominį bombų bandymus. Sutarties sudarymas buvusi atvira Sovietų Sąjungos kapituliacija prieš imperializmą.

Jau vien savo dalyvavimu de-rybose su imperialistų valstybėmis Maskva išdavusi pasaulio komunizmo jėgas. Ilgas šiuo reikalų vedamasis straipsnis buvo išverstas į anglų kalbą ir paskleistas per Pekingo žinių agentūrą Hsimshua.

Straipsny buvo parašyta: "Kaip kitaip pavadinti Sovietų vyriausybės klusnų JAV imperializmo reikalavimų pildymą, gelbėjimą Amerikai konsoliduoti atominį monopolį, stiprinimą imperialistų pusės, silpninimą socialistų pusės ir visų prispaustųjų kraštų, jei ne išdavimu ir kapituliacijomis?"

Apklusinės lordą Astor

LONDONAS. — Valdžios komisija, tyrianti Profumo-Wardo skandalą, apklusinės lordą Astor. Jis buvo minimas kvociant teisme Wardo merginas Christine Keeler ir Mandy Rice-Davies. Dr. Stephen Ward mokėdavai lordui Astor tik vieną svarbų per metus nuomos už vilą lordo dvare provincijoje, kur buvo įrengęs meilės lizdą. Ten Christine Keeler išlindusi nuoga iš maudymosi baseino, susitiko su karo ministru Profumo 1961 metais. Dr. Ward nusinuodijo tą pačią dieną, kai teismas nutarė jį nubausti už gyvenimą iš prostitučių.

James Hood, 21 metų neigras, kuris prieš porą mėnesių pralaužė rasinę užtvartą, padedant federalinei kariuomenei, nutarė pasitraukti iš Alabamos universiteto.

Jo advokatas Arthur Shores paaiškino, kad Hood pasitraukė patariamais gydytojais, kurie pranašavo fizinės ir psichinės sveikatos sutrikimus, jei jis pasiliks nepalankioje universiteto atmosferoje.

Universiteto vadovybė pranešė, kad Hood negalės grįžti ru-ten į universitetą, kol vadovybė neištirs jo viešų įžeidinėjimų.

VĒLIAUSIOS ŽINIOS

Valstybės sekretorius Rusk pranešė Venecuelos prezidentui, kad jis gali atsivesti vyrus atsivesti iš Floridos kalėjimo buvusį diktatorių gen. Marcos Perez Jimenez. Jis bus teisiamas už \$13 mil. pasisavinimą. Amerika, nei kuri kita šio žemyno respublika dar nėra išdavusi teisimui nė vieno pabėgusio diktatoriaus.

Gub. Rockefeller, vienas iš didžiųjų respublikonų vadų, pasisakė už atominį bombų bandymų draudimo sutarties ratifikavimą.

Pagal Amerikos "People-to-People" programą į Vengriją atskrido susipažinti ir padraugauti 45 fermeriai iš Floridos. Jie prieš tai draugavo savaitę laiko su lenkų kaimiečiais.

Prancūzija ruošiasi atominės bombos sprogdinimui Saharaj per 15 dienų. Matyti, kad tuo reikalu susitarta su Alžerijos valdžia. Pagal taikos sutartį Prancūzija turėjo teisę sprogdinti Saharaj bombas iki 1964 metų. Paskutinį kartą sprogdinti kovo mėnesį. Alžerija tada pagrasė nutraukti diplomatinis santykius.

Negras Hood apleido Ala. universitetą Sveikata nebeatlaikė spaudimo

TUSCALOOSA, Ala. — James Hood, 21 metų neigras, kuris prieš porą mėnesių pralaužė rasinę užtvartą, padedant federalinei kariuomenei, nutarė pasitraukti iš Alabamos universiteto.

Jo advokatas Arthur Shores paaiškino, kad Hood pasitraukė patariamais gydytojais, kurie pranašavo fizinės ir psichinės sveikatos sutrikimus, jei jis pasiliks nepalankioje universiteto atmosferoje.

Universiteto vadovybė pranešė, kad Hood negalės grįžti ru-ten į universitetą, kol vadovybė neištirs jo viešų įžeidinėjimų.

ATOMO PAKTAS MAŽIAU RIZIKINGAS NEGU APSIGINKLAVIMO LENKTYNĖS

Valstybės sekretorius prašo senatą sutartį patvirtinti

WASHINGTONAS, D. C. — Sekmadienį iš Europos grįžęs valstybės sekretorius pirmadienį rytą jau dėstė trijų senato komitetų nariams tą naudą, kurią jis mato iš atominį bandymų uždraudimo (tiksliau, suvaržymo) sutarties, kuri buvo sudaryta ir pasirašyta Maskvoj.

Prašydamas senatą šį atominį paktą patvirtinti, Dean Rusk pripažino, kad sutartis gal ir turi kiek rizikos, bet daug rizikingesnis dalykas būtų atominio apsiginklavimo lenktynės su Sovietų Sąjunga.

JAV nepamiršo Sovietų klastos

Amerika nėra pamiršusi pamokų, gautų per pastaruosius 18 metų iš derybų su Sovietų Sąjunga, kalbėjo valstybės sekretorius. Amerika nemano atsisakyti turimos jėgos arba sumažinti savo budrumą. Jei Sovietai sulaužytų sutartį, jei pradėtų vėl sprogdinti atominės bombas atmosferoj, erdvėj ar po vandeniu, Amerika lengvai tai susektų. Bandymai po žeme vis dar sunkiai susekdamai, šios rūšies bandymai dar nėra uždrausti. Aišku, kad juos darys ir Amerika ir Sovietų Sąjunga.

Kai šiomis dienomis Vokietijoj lankėsi JAV gynybos sekretorius McNamara, jis išgavo iš Vokietijos pasižadėjimą, kad ji pirks savo kariuomenei per du metus ginklų iš Amerikos už \$1.3 bil. Gal būt, už tai McNamara pažadėjo pirkti vokiečių tankų Amerikos armijai.

Pamiršo sutartį su Prancūzija

Prancūzija jau pasiuntė Vokietijai įspėjimą, lyg neoficialų protestą. Pagal De Gaulle-Adenauerio draugystės sutartį abi šalys pasižadėjusios bendradarbiauti daugiau už visas kitas šalis. Prancūzai sprogėjętave naują, jų manymu, tobuliausią tanką, o vokiečiai užsimanę statyti savo.

Šiomis dienomis anglai išmėgino savo naują tanką, kuris jų manymu yra geresnis už Amerikos, Prancūzijos ir Vokietijos naujausius tankus. Anglai tikėjosi įsiūlyti savo tankus Nato apginklavimui. Bet kai Amerika susidėjo su Vokietija, anglai galės savo tankais aprūpinti tik savo kariuomenę.

Vokiečiai atgavo iš olandų gabalą žemės

Gražino 16,000 akrų teritorijos

HAGA. — Rugpjūčio 1 dieną Olandija grąžino Vokietijai 16,000 akrų pasienio teritorijos. Per karą, kada nuo vokiečių rankos žuvo 150,000 olandų piliečių nacių koncentracijos stovykloje, buvo agituojiama už didesnio vokiečių teritorijos gabalo nusavinimą.

Bet kai 1949 metais karo nugalėtojai davė leidimą Olandijai užimti 8 vokiečių kaimus su 8,000 gyventojų, Olandijos parlamentas atsisakė "grobį" pripažinti. Parlamentas vėliau nusileido, kad išgelbėtų šalį iš politinės krizės: vyriausybė pagrasė atsisakyti.

8 kaimai su 8,000 gyventojų buvo vokiečių užstatas, garantija, kad jų valdžia atsilygins olandams už skriaudas karo laikais. Vokietija sumokėjo Olandijai \$70 mil. iš šios sumos \$30 atiteko koncentracijos stovyklų aukoms. Elten ir Tuddern yra patys didieji kaimai, kurie šio mėnesio pradžioje vėl prisijungė prie "faterlando".

Nato politinis mūšis dėl tankų

Anglija, Vokietija ir Prancūzija bruka savo

Kai šiomis dienomis Vokietijoj lankėsi JAV gynybos sekretorius McNamara, jis išgavo iš Vokietijos pasižadėjimą, kad ji pirks savo kariuomenei per du metus ginklų iš Amerikos už \$1.3 bil. Gal būt, už tai McNamara pažadėjo pirkti vokiečių tankų Amerikos armijai.

Reikia dviejų trečdalių

Sutarčiai patvirtinti reikia dviejų trečdalių balsų senate. Vyriausybė yra nusistačiusi išvystyti tokią akciją, kad už sutartį pasisakytų dar daugiau ne-gu du trečdaliai senatorių ir parodytų pasauliui, kad pastangas surasti kelią į nusiginklavimą remia abi partijos, visos tauta. Maskvoj sudarytoji sutartis taip ir apibūdinama, kaip pirmas mažas žingsnis į nusiginklavimą ir karo atitolinimą.

Konferencija su prezidentu

Sekmadienio vakarą, išlipęs iš lėktuvo, valstybės sekretorius paskambino prezidentui telefonu, norėdamas trumpai suglausti savo misijos Maskvoj ir Bono vaisius.

Pirmadienį, grįžus po pietų prezidentui iš Cape Cod po naujagimio sūnaus palaidojimo ir žmonos aplankymo aviacijos bazės Otis ligoninėje, valstybės sekretorius ir prezidentas smulčiau išsikalbėjo apie padėtį, kokį susidarė tarp Rytų ir Vakarų, sudarius Maskvoj aną sutartį.

G. Nasseris ruošiasi "laisvint" Palestina

Egipto kariai grįžta iš Jemeno

ALEKSANDRIJA, Egiptas.— Prezidentas Gamal Abdel Nasser pasitiko Aleksandrijos uoste pusketvirto tūkstančio kareivių, grįžtančių iš pilietinio karo Jemene. Egiptiečiai padėjo Jemeno revoliucinei valdžiai atsilaikyti prieš nuverstojį karaliaus šalininkus.

Nasseris ta proga kalbėjo apie savo armijos uždavinius, tarp kurių arabų tautinių principų gynyba, Palestinos "išlaisvinimas" buvo pavaizduoti kaip svarbiausi. Apie nusiginklavimą Viduriniuose Rytuose negalima nė kalbėti, kol nebus apgintos Palestinos žmonių teisės prieš Izraelį, kalbėjo Nasseris.

Egiptiečiai turės išsurdinti su imperialistais ir Izraeliais ir turėti tam pasiruošti.

PRAMONĖS PLANAI - NEĮVYKDOMI

Centrinė statistikos valdyba prie pavergtos Lietuvos Min. Tarybos padarė pranešimą apie tai, kaip įvykdytas valstybinis Lietuvos liaudies ūkio vystymo planas per 1963 m. pirmą pusmetį. (Plg. "Tiesa", 171 nr. liepos 23). Pagal jį, kad ir, kalbama apie pramonės gamybą, visvien daug kur atsiliekama; bet didesni trūkumai ryškėja žemės ūkio srityje. Tas planas liečia pramonę, žemės ūkį, transportą ir ryšius, kapitalinę statybą, darbo žmonių materialinės gerovės ir kultūrinio gyvenimo lygio kėlimą. Kaip ir kitų panašių pranešimų, pvz., metinių, progomis, vėl gudriai operuojama įvairiais skaitmenimis ir ne vienoje vietoje dirbtinai sudaromas įspūdis, kad toje ar kitoje srityje padaryta pažanga. Taigi, 1963 m. pirmo pusmečio pavergtos Lietuvos pramonės planas neva įvykdytas 103 procentais, gi pati gamyba, palyginus ją su 1962 m. pirmu pusmėčiu, yra padidėjusi 9 procentais.

Iš įvairių pramonės šakų, pusmečio planas, šalia kitų, neįvykdytas mėsos ir pieno pramonėje; čia jis tepasiekęs 88%. Jis viršytas Miškų ūkio ir miško pramonės ministerijoje (115%) ir kuro pramonėje (110%). Miško statybos pramonėje tenka pažymėti miškų nykimą Lietuvoje, nes miško medžiaga daugiau eksportuojama į Sovietijos sritis, negu sunaudojama vietos reikalams.

Jei kai kurios įmonės viršijo bendrosios produkcijos planą, kaip, pvz., Vilniaus plastmasės gamykla, Baltijos laivų statykla, Radviliškio žemės

ūkio mašinų gamykla, Vilniaus televizijos mazgų gamykla ir kt., tai kitos įmonės šio pusmečio plano neįvykdė. Tokių įmonių tarpe yra "Zalgirio" staklių gamykla, Kauno baldų kombinatas ir kt. Iš pranešimo matyti, kad ir kai kurios sunkiosios pramonės šakos neįvykdė savo pusmetinio plano, kaip, pvz., "Pergalės" turbinų gamykla, Vilniaus gražųjų gamykla (metalų piovimo įrankių gamybos); dar atsiliekta radiatorių, radijo aparatų ir kt. gamyboje.

Kiek ir ko pagaminta, kur atsiliekta, kur planai viršyti, pavaizduoja pranešimo skaitmenys; pradžioje nurodoma kiek pagaminta 1963 m. per pirmą pusmetį, gi skliaustuose šio pusmečio plano įvykdymas procentais, būtent: durpių kurui — 923,8 tūkst. to (108), elektros energijos — 771,0 mil. kW (105), metalo piovimo staklių — 5,4 tūkst. (92), metalo piovimo įrankių — už 2,7 mil. rb. (99), elektros skaitiklių — 1923 tūkst. to (104), cemento — 371,6 tūkst. to (101), kalkių (be gamybos kolchozuose) — 81,9 tūkst. to (102), celiuliozės — 15,6 tūkst. to (100,9), popieriaus — 27,0 tūkst. to (104), kartono — 19,2 tūkst. to (102), baldų — už 13,0 mil. rb. (100,1), lininių audinių — 6,8 mil. kv. mtr. (106), medvilninių audinių — 9,0 mil. kv. mtr. (104), vilnonių audinių — 5,2 mil. kv. mtr. (104), šilkinų audinių — 8,4 mil. kv. mtr. (104), odinės avalynės — 4,2 mil. porų (100,4), dviračių — 139,1 tūkst. (102), radijo aparatų — magnetolų — 26,0 tūkst. (96), magneto-

Sovietų erdvės žūns giminaitė Pushinka, kurią Chruščiovas padovanojo prezidento Kennedy dukteriai Caroline, atsivėdė keturis šuniukus. Atsiliepė 5,000 žmonių, norinčių tuos šuniukus gauti.

fonų — 31, 7 tūkst. (100,6), mėsos (be kolchozų ir gyventojų namų gamybos) — 37,8 tūkst. to (81), sviesto (be kolchozų ir gyventojų namų gamybos) — 7,9 tūkst. to (90), sugauta žuvis — 89,1 tūkst. to (120), pagaminta alaus — 3,1 mil. dekalitru (100,4), papirosų ir cigarečių — 4597 mil. št. (100,5).

Pagal pranešimą, darbo našumui didinti pusmečio planas įvykdytas 99,9%. Lietuvos teritorijoje esančios pramonės darbo našumas padidėjo 3%; tačiau visoje eilėje įmonių tas našumas nebuvo padidėjęs.

Pagal duomenis, liečiančius žemės ūkio sritį, partijai skatinant, keliama žemdirbystės ir gyvulininkystės produktų gamyba. Todėl pavasario darbais buvo įvykdyti sėkmingiau, negu ankstesniais metais, pagerėjusi pasėlių struktūra. Tki 1963 m. liepos 1 d. kolchozuose ir sovchozuose gyvulių ir paukščių skaičius, palyginus jį su praėj. metų skaičiumi, pasikeitė taip: 1963 m. liepos 1 d. buvo (tūkstančiais): galvijų 937,0 (kai pernai liepos 1 d. — 926,3; įrašyti skaičiai skliaustuose ir toliau reikš šitąjį laikotarpį); iš šito skaičiaus: karvių — 382,2 (355,9), kiaulių — 905,6 (965,6), avių — 163,4 (192,3), visų rūšių paukščių — 3228,1 (3179,0).

Kaip matosi iš paduotų skaičių apie kiaules ir avis, 1963 m. liepos 1 d. jų yra mažiau, nei buvo 1962 m. liepos 1 d. Šitas sumažėjimas aiškintinas nepakankamu apsirūpinimu pašarais dėl blogo oro ir, žinoma, kolchozine tvarka. (Beje, čia galima dar pridurti, kad, įskaitant vand. "visuomeninius" galvijus ir kolchozininkų laikomus, 1962 m. gyvulių buvo (tūkstančiais): galvijų — 1342, jų tarpe karvių — 773, kiaulių — 1606, avių ir ožkų — 365).

Pristatymai valstybei: jei per 1963 m. pirmą pusmetį gyvulių pristatyta tiek pat, kaip ir pernai per tą patį laikotarpį, tai pieno pristatyta 7 procentais mažiau, kiaušinių — 21% daugiau.

Kaip pranešime yra nurodyta, žemės ūkio gamybos didžioji dalis priskirtina privatiems kolchozininkų skykams. O jei atsiliekama pieno produktų pristatyme, tai aiškintina buvusiomis oro blogomis sąlygomis ir įvairiais kolchozino ūkio trūkumais.

Kas liečia transporto ir ryšių sritis, tai pranešime minimi neįpildymai geležinkeliuose krovinių pakrovimai ir Nemuno laivinkystės krovinių pervežimo bei apyvartos planai. Be to, kalbama, kad per 1963 m. pirmą pusmetį Lietuvoje išsafaustuota daugiau kaip 150 km. kelių automobiliams, įvestos automatinės telefono stotys Alytuje ir Kupiškėje,

ROCKFORD, ILL.

Važiuojam į Naujienu pikniką!

Vieną dieną einu namo ir vėl sutinku savo seną pažįtamą Juozą, žinių mylėtoją ir Naujienu skaitytoją nuo nepamenamų laikų. Žiūriu, rankoje besinešąs Naujienas.

Kaip tik tavęs ir buvau reikalingas, — apsidžiaugė Juozas. — Kąkoks antkritis akis apsidė, nebegaliu gerai perskaityti raštą. Tai tu man išlumocytum apie tą Mašinių Fondą, kur "Naujienos" daug kartų rašė. — Nors žodžiai geri, bet raštas smulkus ir mano akys vargsta beskaitytant, — teisinasi jis.

Senatvė, brole, sakau, ne antkrytis. — Ir tavo akys ir Naujienu mašinos paseno, tai vot kame paslaptis. Dėlto ir buvo įsteigtas Naujienu Mašinių Fondas, iš kurio bus nupirktos naujos mašinos ir tiek bus pagerintas raštas, kad ir po šimto metų galėsi be akuliorių skaityti!

Vadinasi, tas Fondas yra, kad ir seni žmonės galėtų geriau skaityti? — apsidžiaugė senas Juozas.

miestuose įrengta per 2.000 telefonų aparatų. Dar minėtini būdingi teiginiai apie pusmečio kapitalinę statybą, būtent: kapitalinės statybos sąskaita paleistos trys pramonės įmonės — Kauno ketaus liejykla, šiaulių padangų remonto įmonė ir Kapsuko kombinuotų pašarų gamykla. Valstybiniai kapitaliniai įdėjimai į pavergtos Lietuvos liaudies ūkį padidėję 19 procentų, bet statybos — montavimo darbų planas pagal Lietuvos Min. Tarybai pavaldžias įmones ir organizacijas per 1963 m. pirmą pusmetį esąs neįvykdytas. (E)

— Taigi, taigi, paaiškinau. — Tas Fondas yra, kad ir patys skaitytojai galėtų prisidėti padėti Naujienuoms naujas mašinas nusipirkti, ir aš manau, kad mes visi turėtume prisidėti, ypač senieji skaitytojai.

— Na, aš tai neapsikliauliosiu! — užtikrino senas Juozas. — O ar skaitei apie Naujienu pikniką? — paklausiau.

— Nu, kur čia neskaitysi. Tik kad taip nedaug teparasyta, — atsakė Juozas.

— Daug ir nereikia rašyti, atsakiau, nes Naujienu piknikus visi lietuviai jau perdaug gerai žino, kad kasmet po dukart įvyksta Bučo darže, Willow Springs, Ill., kur iš Rockfordo ir visų Ilinojaus bei Wisconsinio miestų labai pa-

logu atvažiuoti naujais gerais greitais keliais.

— Žinau, žinau. Piknikas jau šį sekmadienį! — mane nutraukęs pradėjo Juozas. — Tik ar negirdėjai, ar ten atvažiuos Maikio Tėvas, tas vyčių generolas su šoble?

— To aš tai negaliu išlumocyti, — pasiteisinau, — nes apie tai nieko nerašė, o su tuo jenerolu asmeniškai nesuraisau. Bet, mano protu, puikiai pranešdami tikslų atvykimo datą. Ne Federacijos nariai norį apsilankyti suvažiavime prašomi atkreipti dėmesį į pereinamais metais priimtą nutarimą, kad šio suvažiavimo metu nebūtų bereikalingų nesusipratimų:

— Tiesa sakai, — pritarė senas Juozas. — O leidžiukių manai bus?

— Kur be leidžiukių! — užtikrinau. — Kodėl jos dabar tau parūpo? — paklausiau. — Tai matai, kad aš esu bechliorius, — prisipažino Juozas, — bet vis pagalvoju, kad gera būtų nors kartą pamėginti šeimyninio gyvenimo...

Užtikrinau savo seną pažįtamą, kad Naujienu piknike visko bus ir gali būti, jog ir kokia našliukė jį pati įsižiūrės. Juozas žymiai pajauinęs pareiškė — žūt ar būt — šį sekmadienį, rugpiučio 18 dieną būsiąs Naujienu piknike.

Ir aš būsiu, ir daug Rockfordiečių bus — pilnas autobusas! *Rockfordo Petras*

Skirtingos priežastys

Svetimšalių legiono du kariai sėdi prie palapinės dykumoje ir kalbasi.

— Kodėl tu įstojai į legioną? — O ką aš turėjau daryti? Esu vienas ir mėgstu karinius nuotykius. O ko tu įstojai?

— Aš? Matai, aš esu vedęs, tai norėjau čia surasti ramesnį gyvenimą.

Santaros-Šviesos Federacijos suvažiavimas

Santaros-Šviesos Federacijos suvažiavimas įvyksta š. m. rugsėjo mėn. 3-8 d.d. Tabor Farmoje, Sodus, Mich. *Vėsi Federacijos nariai* planuoja suvažiavime dalyvauti turi tuojau užsiregistruoti Suvažiavimo Rengimo Komisijoje pranešdami tikslų atvykimo datą. *Ne Federacijos nariai* norį apsilankyti suvažiavime prašomi atkreipti dėmesį į pereinamais metais priimtą nutarimą, kad šio suvažiavimo metu nebūtų bereikalingų nesusipratimų:

1. Suvažiavimas yra uždaras organizacijos įvykis.

2. Tačiau Federacijos bičiuliai labai nuoširdžiai yra kviečiami dalintis suvažiavimo nuotaikomis ir tvarka.

3. Kad nepažeidus suvažiavimo pagrindinių tikslų, ne Federacijos nariai norintieji jame dalyvauti prašomi kreiptis į Suvažiavimo Rengimo Komisiją ir gauti asmeninius kvietimus. Neturintieji kvietimų asmenys suvažiavime dalyvauti negalės.

Suvažiavimo Rengimo Komisijos adresas yra sekantis: Valdas Adamkavičius, Tabor Farm, Sodus, Mich. Visais suvažiavimo reikalais prašome kreiptis šiuo adresu.

Santaros - Šviesos Federacijos Valdyba

Plačios sėdynės

Ottavos policijos departamentas Kanadoje užsakė pagaminti 20 motociklų savo policininkams moterims, tvarkančioms susisiekimą. Kad motociklai buvo ne pirkti, o užsakyti, tai dėl to, jog reikėjo platesnių sėdynių.

SPECIALŪS BUSAI Į NAUJIENU PIKNIKĄ

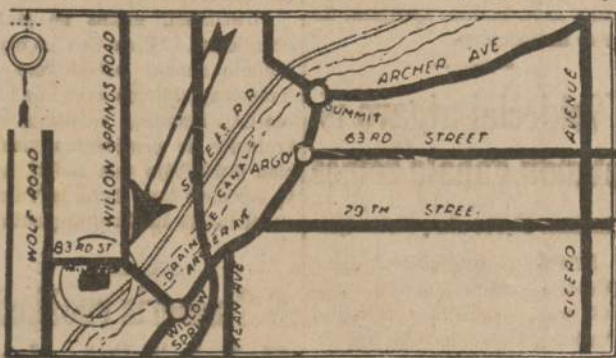
Sekmadienį, rugpiučio 18 dieną, specialūs CTA busai veš čikagiečius į "Naujienu" Pikniką. Pirmas busas lygiai 1:00 val. po pietų paims žmones nuo "Naujienu" (18-tos ir Halsted gatvių kampas). Už kelių minučių jis sustos Bridgeporte ties Lietuvių Auditorija ir paims ten piknikan norinčius nuvažiuoti. Vėliau jis sustos ties Archer ir Kedzie gatvėmis. Iš ten busas jau važiuos tiesiai į Bučo Sodą, kur vyks "Naujienu" piknikas.

Antras busas išvažiuos 1:30 v. po pietų nuo "Naujienu", Bridgeporte jis sustos ties Lietuvių Auditorija, o vėliau vyks Archer Ave. iki California Ave. California gatvėje sustos ties 42-ra gatve ir ties 63-čia gatve, o vėliau iš ten vyks tiesiai į Bučo Sodą, kur bus piknikas.

Vakare pirmas busas išvažiuos 6 valandą vakaro, o antras busas išvažiuos 7 val. vakaro.

Kelionė į Pikniką ir atgal (round trip) kainuos \$1.25.

Kaip nuvažiuoti į NAUJIENU pikniką

Vasarinis NAUJIENU piknikas įvyks Bučo sode, kuris yra prie German Church Road, 83-čios gatvės ša. Bučo sodas yra tarp Willow Springs kelio ir Wolf Road.

Taigi visi keliai, kurie veda prie 83-čios ir Willow Springs Road sankryžų, veda tiesiai į NAUJIENU pikniką.

Iš 18-os kolonijos, Bridgeporto, Brighton Parko ir kitų minėtų apylinkių kolonijų geriausia yra paimti Archer Road, kuris vėliau vadinasi US 4-A ir važiuoti iki Willow Springs miestelio. Tenai reikia pasukti į dešinę, pervaziuoti du tiltus, einančius per Chicagos kanalą ir Desplaines Road ir pasukti į kairę esantį Bučo sodą, vadinamą Willow West Picnic Grounds.

Kas važiuoja iš šiaurinės arba vakarinės Chicagos dalies, tai tiems geriausia naudotis Wil-

low Springs arba Wolf Road. Abu šie keliai nuveda tiesiai iki German Church Road.

Iš Marquette Parko važiuojantieji gali naudoti 79-tą kelią, 87-tą kelią arba 95-tą kelią. Jie turi pasiekti Wenthworth Road, pervaziuoti jį, suminėtius kanalus, pasiekti German Church Road ir įvažiuoti į Bučo sodą.

Kas neturi savo automobilį, pikniką gali pasiekti busais. Jiems reikia pasiekti į Joliet 4-A keliu kiekvieną valandą einančius busus, kurie nuveš į Willow Springs. Į Joliet einantieji busai sustoja Archer ir Cicero gatvių sankryžoj. Iš Willow Springs jau lengvai galima pasiekti Bučo sodą.

Kviečiame visus čikagiečius atvykti į NAUJIENU rengiamą pikniką.

Komisija Piknikui Ruošti

NAUJIENU VASAROS PIKNIKAS

įvyks sekmadienį, rugpiučio 18 d.

BUČO SODE

Bus įdomi dainos ir šokių programa. Didelis baras, gera muzika šokiams ir daug gero lietuviško maisto.

Rugpiučio 18 dieną nepasizadėkite vykti kitur, nes "Naujienu" piknike susitiksime daugiausia žmonių ir jaukiausiai praleisite dieną.

KOMITETAS PIKNIKUI RUOŠTI

INVEST IN UNIVEST

CURRENT Dividend Rate

4 1/2%

per annum Effective April 1, 1960

PELNINGAS IR SAUGUS BŪDAS TAUPYTI

UNIVERSAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

1800 S. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILL. Phone RAymarket 1-3070

All accounts insured to \$10,000 by an Agency of the United States Government.

* Universal Investment Share Account

DVEJOPAS KAZIO KIELOS ĮVERTINIMAS

1963 m. Lietuvos TSR Rašytojų Sąjungos organo Pergalės Nr. 6 J. Baltušis rašo:

Mirė Kazys Kiela — žmogus, rašytojas, draugas. Mirė staiga, nespėjęs užbaigti daugelio darbų. Ir tai juo keisčiau, kad visą savo gyvenimą Kazys Kiela gyveno iš lėto, niekur neskubėdamas, apgalvodamas kiekvieną žingsnį, gestą, žodį. Ir štai sudėtingas, metė viską, išėjo. Rasuose — naujas gelsvo smėlio kapas, mūsų širdyse — gilus sielvartas.

Jis buvo labai reikalingas, šitas lėtas žmogus. Ne vien todėl, kad buvo rašytojas, turįs savitą žodį mūsų literatūroje, vystę novelės žanrą. Reikalingas tiesiog todėl, kad gyveno mūsų tarpe. Dažnas mūsų jo net nepastebėdavo, į jo žodžius neįsiklausydavo, į mintis neatsiliepėdavo. Tačiau visi žinojo, kad jis gyvena. Ir labai gerai, kad gyvena.

Bet Kazys Kiela pasitraukė, ir kiekvienas mūsų arčiau prisžiūrėm: kas gi buvo šis žmogus?

Per savo 65 gyvenimo metus Kazys Kiela padirbėjo daugelyje barų: tarnautojas, rašytojas, žurnalistas, vertėjas. Tačiau visur ir visuomet jis išliko taurus, sąžiningas, doras, klausas tiksliai savo sąžinės ir savo širdies balso. Nieko daugiau. Jokia jėga jo negalėjai priversti daryti tai, kas jam atrodė neteisinga. Ir jokia jėga — sulaukyti nuo to, ką jis laikė teisinga.

Didžiojo Spalio revoliucijos sužavėtas, Kazys Kiela, dvidešimties metų jaunuolis, 1918 metais slapta sugrįžo iš Rusijos į Lietuvą su Komunistų partijos įpareigojimu: kelti kovą prieš kaizerinius okupantus ir

lietuvių buržuazija. Tai buvo sunkus metas. Pačioj Rusioj Tarybų valdžia žengė tikrai pirmuosius žingsnius. Tačiau Kazys Kiela tvirtai tikėjo partijos reikalui ir su nepalaužiamu ryžtingumu įsijungė kovon dėl Tarybų valdžios Lietuvoje. Buvo jis Joniškėlio apskrities revoliucinio komiteto narys, apskrities vykdomojo komiteto sekretorius. Ne vieną įsakymą, ne vieną instrukciją patvirtino savo parašu. Organizavo darbo žmones naujam gyvenimui, parodydamas daug išminties, politinio subrendimo, principingai sprenddamas sudėtingus uždavinius, kuriuos kėlė proletarinė revoliucija ir Tarybų valdžia sunkiomis ir sudėtingomis pilietinio karo sąlygomis.

Jis nepalūžo ir po to, kai buržuazija kraujuje paskandino Tarybas Lietuvoje, liko giliai tikintis socializmo idėja, galutine šios idėjos pergale. Būtent šis tikėjimas suteikė jam tiek entuziazmo 1941 metais įsijungiant į Tarybų valdžios atkūrimo darbą Lietuvoje. Nebuvo tokio uždavinio, ir tokio žygio, kurio jis nebūtų ėmėsis ir nebūtų atlikęs su didžiausiu įkarsčiu.

Iš tikimybę Tarybų valdžiai jis išsaugojo savo širdyje rūsčiais hitlerinės okupacijos metais, sunkios pokario metų klasių kovos sąlygomis.

Rašyti jis pradėjo gana anksti. Pažintis su J. Janoniu ir K. Binkiu paskatino jį imtis kūrybos. Ir jau 1920 m. darbininkų spaudoje pasirodė pirmieji jo eilėraščiai. 1926 m. išleidžia pirmąją novelių knygą "Tarp garuojančių nuodų". Vėliau seka kiti realistinių, demaskuojančių buržuazinę tikrovę novelių rinkiniai "Likimo grimasos", "Ežeras išskrido". Ir paskutinė jo knyga, išleista jau 1958 m., — apsakymų rinktinė "Slogi naktis". Kazys Kiela parašė nemažai apybraižų, reportažų, straipsnių istorinė ir ateistinė tematika.

Pastaraisiais savo gyvenimo metais Kazys Kiela įsijungia į vertimų darbą. Vertė literatūros kūrinius ne vien į lietuvių kalbą, bet ir lietuvių rašytojų veikalus į rusų kalbą, tuo prisidėdamas prie lietuvių tarybinės literatūros populiarinimo brolišky tarybinių tautų tarpe. Čia jo nuopelnai tikrai dideli.

Nepaprastai kuklus, jautrus draugams, visuomenei, darbo žmogui — toks išlieka Kazys Kiela mūsų širdyse. J. Baltušis

Patikslinimai:

1918 m. Joniškėlio apskrityje jokio revoliucinio komiteto nebuvo. Tais metais, kaip ir Lietuvoje visuose kituose apskrityse buvo renkamos savivaldybės, tokia buvo išrinkta apskrities taryba ir Joniškėlio apskr. Tų išrinktų apskričių tarybų nariai išrinkdavo apskrities valdybas ar apskrities komitetus. Tada Lietuvos būsimo savivaldybės kūrėsi gaivališkai, dar iš centro, tai yra Lietuvos tarybos nurodymų neturėjo, nes Vokietijos kariuomenės sudarytoji okupa-

cijos militarinė vadovybė Lietuvai neleido Lietuvos tarybai viešai pradėti tvarkyti kraštą. Tai Lietuvos gyventojai vietose steigė ateičius būsiamis savivaldybėmis, visai pavadindami jas — apskrities valdyba, apskrities taryba, parapijos komitetas ir panašiai.

Kai kurios tos būsimo savivaldybės buvo renkamos demokratiniu būdu. O kur to įvykdyti nebuvo galima, tai buvo sudaromi apskrities koaliciniai komitetai nuo Lietuvos iš seniau veikusių politinių srovių atstovų.

Joniškėlio apskrities vykdomasis komitetas taip pat buvo koalicinis. Jį sudarė valstiečių liaudininkų, socialdemokratų, krikščionių demokratų (?) ir komunistų demokratų atstovai. Krikščionys demokratai ir tautininkai pradžioje buvo linkę savivaldybes kurti veikiančių parapijų sienomis. Tas jų sumanymas nepriėjo. Kaip kur, kaip antai Šiauliuose ir kituose didesniuose miestuose greta savivaldybių buvo įsikūrusios ir darbininkų tarybos.

O ką 1930 m. Tilžėje komunistų leistas dvisavaitinis Balsas Nr. 6 rašė, kai Kazys Kiela buvo dar gyvas?

Ištrauka iš str. Smulkiai buržuazinės žiurkės: "Tokių isterikų grupė iš socialfašistų ir eserų Lietuvoj pasivadino "Rašytojų aktyvistais" ir savo sukuliojimais mano nusteibinti pasaulį. Šiomis dienomis jie išleido "Trečias Frontas" rašytojų aktyvistų kolektyvo gazietą.

Kas sudaro tą aktyvistų kolektyvą? — Štai kas: Kazys Kiela — provokatorius, žvalgybininkas, "Lietuvos žinių" ir kitų fašistinių laikraštėlių bendradarbis. Antanas Venclova — Lietuvos ir kitų fašistinių ir pušiafašistinių laikraštėlių bendradarbis.

Kazys Jakubėnas — socialfašistas ir daug panašių, net 16 ir galiausiai karštas revoliucionierius maksimalistas Kazys Boruta prisidengęs K. Lino slapvardžiu.

Gražus kolektyvas, pradėdant provokatoriais, žvalgybininkais ir baigiant maksimalistais.

"Manifestas". Mes pasiryžom! Pastaraisiais nepriklausomumo metais mes, jaunieji prigryvenom ligi to, kad mums liko tik viena alternatyva arba — pasikart ant daržinės kraigo arba — išleisti literatūros gazietą..."

1931 tas pats Balsas Nr. 9 skyr. Literatūrinis lapelis rašė:

"Trečiąjį frontą" drąsiai galima pavadinti fašistų pagelbos frontu. Neveltui jo priešaky stovi visokių rūsijų socialfašistai. Ir ne tik socialfašistai. Prie jo aktyvistų priklauso žvalgybininkai (Kazys Kiela), aferistas (Butkų Juzė), fašistų batlaiziai renegatai (Kostas Korsakas), pilsudskininkai (Linai-Boruta)".

Pastabėlė

Kas čia iš ano meto komunistų Balso pacituota apie Kazį Kie-

lą ir kitus užteks, kad būtų galima įsitikinti, jog K. Kiela ir kiti buvę atsitikinti komunistų bendrakeiviai buvo visai niekinami, pravardžiuojami, nes nepavykus komunistams Lietuvoje įsigalėti ir šiems jų bendrakeiviams nuo jų nusigrįžus, reikėjo juos smerkti. Bet kai Maskvos bolševikinių imperialistų naujai Lietuva buvo okupuota, lietuvių kalbą vartojančių komunistų būta tiek maža, kad ir vėl tuos buvusius bendrakeivius privertė okupantui dirbti, idant išsiperktų savo praeitį ir išgytų teisę gyventi.

Gal viena iš daugelio priežasčių yra ta, kodėl anie komunistų bendrakeiviai toliau atsisakė su jais dirbti buvo ir ši:

"Tautinis klausimas, į kurį Lietuvos ir Bielorusų komunistų partija labai mažai tekreipė domės kovoj dėl valdžios, ir rusų kalba, kuri dažnai buvo vartojama, ypatingai centralinėse sovietų valdžios įstaigose, vietoj vietinių kalbų, taip pat negalėjo neduoti neigiamų rezultatų".

Taip rašė V. Kapsukas savo knygoje Pirmoji Lietuvos proletarinė revoliucija ir sovietų valdžia publ. 217, išleista 1934 m. JAV.

Anie jauni vyrai, palinkę komunistams talkininkai veržėsi į kūrybą sava gimta kalba, o tada Vilniuje visose įstaigose girdėjo tik rusų kalbą. Lygiai panašiai esama ir dabar. Tik skirtumas tas, kad Kremliaus karine jėga primesta Lietuvai sovietinė santvarka, o andai Rusijos militarinis pajėgumas buvo menkas, o Lietuvoje komunistai neturėjo ne tik pasisekimo, bet prieš jų dėtas pastangas įgyvendinti maskvinę sovietinę santvarką, Lietuvos žmonės sukilo.

Dabar Maskvos įsakymu maskviniai komunistai pavergoje Lietuvoje turi įrodyti, kad Lietuvos žmonės iš seno troško bolševikinės globos...

Tai tenka sukintėti, faktus padirbinėti ar juos sukaitelioti ir kitomis suktybėmis pateisinti Lietuvos okupaciją.

Tikras vargas komunistams su sava šunkeliais eita praeitimi.

Liet. Enciklopedija apie K. Kiela

Liet. Enciklopedijos XI tome apie K. Kiela šiaip parašyta:

"Kiela, Kazys (g. 1898 Sandomogalos vsd., Saločių vls., Biržų aps.). Žurnalistas, rašytojas. Mokėsi Biržų gimn., I pas. karo metu Voroneže. Grįžęs į Lietuvą, buvo pradžios mokyklos mokytoju, vėliau dirbo Kauno mst. savivaldybėje. Bendradarbiavo Liaudies Balse Rygoje, Lietuvos žiniuose, N. Žodyje ir kt. Rašė noveles ir apsakas. Išsp. Tarp garuojančių nuodų (apsakos) 1926 m., Likimo Grimasos (novelės) 1933 ir kt. Be to, yra išvertęs St. Žeromskio Pavasarį 1930, Ilija Erenburg Trylika pyptkių (vertė kartu su Rimdžium) 1932 ir kt. Gyvena Vilniuje".

Tai Liet. Enciklopedijoje nėra pasakyta, kad jis gyveno Joniškėlyje, ten steigė revoliucinį komitetą ir buvo to komiteto sekretorius ir nėra priminta, kad jis būtų ką parašęs Trečiam Frontui. Galimas daiktas, kad Liet. Enciklopedijai panašių žinių pritrūko. Kad K. Kielos būta Trečiojo Fronto bendradarbių sąrašė, tai faktas, bet ar jis spėjo ką Trečiam Frontui parašyti, žinių neturime.

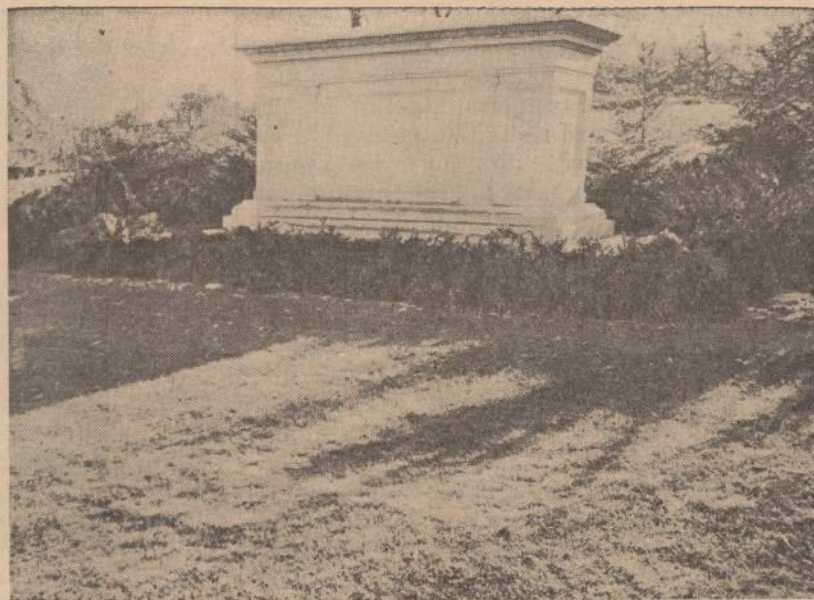
Pasakyta, kad K. Kiela buvo Liaudies Balso bendradarbis, Rygoje. Liaudies Balsas buvo leidžiamas taip vadinamų socialistų revoliucionierių maksimalistų, tai rodo, kad ir K. Kiela į juos buvo palinkęs. Liaudies Balso uoliausiu bendradarbiu būta K. Borutos. Tai toji neskaityta grupė, kurią sudarė daliai Butkų Juzė, K. Boruta, A. Venclova, J. Žiugžda ir kiti. Be Butkų Juzės, visus juos pasiskolino maskviniai lietuviški komunistai ir jie sutiko jiems bergauti ir tokiais yra iki šiol. Dabar kas jų dar gyvas išliko, visi jie yra priimti ir įrašyti į Lietuvos komunistų partijos narius.

J. Vlks.

Abu teisingi

— Tėvelis sakė, — tvirtina mergina, — jog vyrai reikia laimėti šturmu, kaip kare.

— Taip, teisybė, — pritaria jai vyriškis, — bet tėvelis taip pat turėtų žinoti, kad kiekvienam karui reikia ir pinigų.

Kennedžių sklypas Holyhood kapinėse, kur buvo palaidotas naujagimis prezidento sūnus

SAUGO DAILININKUS NUO VAKARŲ

Galdikas ir Jonynas virtę abstrakcionizmo aukomis

Meno ir literatūros kūrėjams nustatčius gaires Maskvoje, ir pavergtos Lietuvos dailininkai, kurių tarpe vienas pirmųjų dail. A. Savickas, skuba aiškinti, kokio turinti būti dailininkų pozicija. (Plg. "Tiesa", 163 nr. liepos 13). Pagal Savicką, menas turi būti politinis, o bolševikų keliamas vad. socialistinis realizmas teikiąs plačias galimybes menininkams. Jo nuomone, šiuo metu valdantieji sluogsniai Vakaruose palaiką abstrakcionizmą; ten menas nėra politinis. Pažindamas Vakarų gyvenimą Savickas gerai nusimano, kad čia, tuose Vakaruose, kurių įtaka kaip tik ryški lietuvių dailininkų darbuose Lietuvoje, viešpatauja laisvė meno pasaulyje. Tos laisvės komunistai kaip tik bijo. Štai kodėl jie nuolat kartoja apie įvairius ieškojimus ar abstrakcionizmą.

Lietuviai dailininkai jau esą užsikrėtę tomis naujoviškoms meno bacilomis ir čia Savickas panaudoja argumentą, kuris, jo nuomone, turėtų paveikti visus tuos, kurie užsikrečia Vakaruose puoselėjamu menu. Jis sako, kad El Greco, Matisse ir mūsų Čiurlionis nebuve abstrakcionistais; o Čiurlionio tapyba buvo si muzikali. Jusdamas, kad Čiurlionio gretinimas su Matisse ar Rembrandtu vargiai įtikins ir eilinį meno mėgėją, Savickas griebiasi dar kito argumento, būtent: suniekinti savo metu Lietuvoje iškiliusius ir dar šiuo metu gerai žinomus, tačiau "supuvusiuose Vakaruose", JAV-se, gyvenančius dailininkus A. Galdiką ir Vyt. K. Jonyną.

(V. Jonynas Savicko vis žymimas A. Jonynu). Dabar pri pažinta, kad Ad. Galdikas buvo nutapęs "visą eilę žavių Lietuvos peizažų", o "A. Jonynas" buvo atlikęs puikius raizinius, iliustracijas. Tačiau Lietuvos skaitytojams šie menininkai dabar pristatomi apvelkant juos niuriomis spalvomis. Jie laikomi jau užsikrėtę abstrakcionizmo bacilomis ir dabar juos abu sunku atskirti: vis brūkšteliai, lygios ir kreivos linijos...

Partijos reikalavimas aiškus; jis kartotas ir Chruščiovo ir Iljičiovo ir kitų ir jis suvedamas į kelis Savicko pabrėžtus sakinius, būtent: ir lietuvių dailininkai privalą nutolti nuo abstraktaus "menas — menui" ieškojimo ir kuo greičiau išgyvendinti naturalizmą. O šis pastarasis, ir to Savickas visai neslepia, dar vis tūno lietuvių dailininkų darbuose. Tačiau, pagal Savicką, draugai menininkai, tenebando mests į naturalizmą; jie privalo vaizduoti komunizmo idėjas.

Tai gi, jau ir tik ką minėta rodo klampynę, kurioje tenka bristi šių dienų Lietuvos dailininkams. Tai klaidūs šūkių, kurie, kaip koks slogutis, vis labiau kankins ne tik dailininkus, bet ir kiekvieną kūrėją. Bet šitaip nutarta Maskvoje ir šitaip privalo būti vykdoma kiekviename Kremliaus kumšties valdomame krašte. (E)

• Durniui ir kašelė kaip vargonai.

• Paklausai kalbos — karvelėlis, pažiūri darbų — vilko dėdė.

4 1/2%

UZ TAUPYMĄ INVESTAVIMO SĄSKAITOSE

- Turtas virš \$25,000,000.00
- Atsargos virš \$2,000,000.00
- 66 metų saugumas
- Naujas didelis kiamas nemokamai automobiliams pastatyti

ALBERT T. AUKERS, PRESIDENT

"Where people make the difference"

DISTRICT SAVINGS

3430 SOUTH HALSTED • CHICAGO 8, ILLINOIS

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, 9 - 4; Thursday, 9 - 8; Friday, 9 - 6; Saturday, 9 - 1; Wednesday closed.

MIDLAND SAVINGS

5 1/2%

Dabar mokami dividendai bonų sąskaitoms

ATIDĖKITE TAKSUS

MIDLAND SAVINGS įvedė naujos rūšies didesnių dividendų sąskaitą. Skambinkite arba rašykite dėl informacijų, kaip taksai gali būti atidėti net aštuoneriems metams, kai Jūs gaunate net iki 5 1/2% dividendų. Dabar mokame 4 1/2% paprastoms sąskaitoms, 5% mokame 4 metų bonų sąskaitoms; 5 1/2% gaus pagal 8 metų planą. Visos sąskaitos apdraustos iki \$10,000.00 JAV vyriausybės agentūroje.

MIDLAND SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILL. CL 4-4470

CRANE SAVINGS and Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.

47 and Rockwell Street. Tel. Lafayette 3-1083

Nemokamai vieta automobiliams

4 1/2%

ON INVESTMENT ACCOUNTS

Mokais nuo 1962 metų vasario 1 dienos Pinigai įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį. Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d. Prašome aplankyti naują mūsų namą. VALANDOS: Pirmad. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:30 vakaro; Antrad. ir penktadienį 9:00 ryto — 8:00 vakaro; Šeštadieniais 8:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

VALANDOS:
Pirmad. nuo 12 iki 8 po piet
Antrad. " 9 " 4 " "
Trečiad. uždaryta visą dieną
Ketvirtad. nuo 9 iki 8 po piet
Penktad. " 9 " 8 " "
Šeštad. " 9 " 12:30 "

Chicago Savings and Loan Association

6245 South Western Avenue

Chicago 36

GRovehill 6-7575

Narys Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois

4 1/2%

Dividend on Investment Accounts

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone HAYmarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
In Chicago \$15.00 per year, \$6.00 per six months, \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$18 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per three months.

Kitose JAV vietose ir Kanadoje
metams \$13.00
pusei metų \$7.00
trims mėnesiams \$4.00
vienam mėnesiui \$1.50

Užsieniuose
metams \$16.00
pusei metų \$8.00
vienam mėnesiui \$1.50

Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiesčiuose
metams \$15.00
pusei metų \$8.00
trims mėnesiams \$4.00
vienam mėnesiui \$1.50

Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Sekmadieniai — iki 12-tos.

Prancūzai nepatenkinti Bona

Prancūzijos vyriausybė pasiuntė vakarinei Vokietijai notą, išreikšdama savo nepasitenkinimą tuo, kad Bonos krašto gynybos ministeris pasirašė su JAV gynybos sekretorium susitarimą bendrai dirbti, išvystant "1970 metų tanką" Jungtinių Valstybių ir vokiečių armijoms.

Šitam darbui numatoma išleisti apie \$100,000,000, kuriuos abi susitariančios valstybės parūpins lygiomis dalimis. Tanko projektą pasiūlė JAV ir vokiečiai jį priėmė.

Tuo pačiu reikalu beveik per dvejus metus ėjo derybos tarp Bonos ir Paryžiaus. Prancūzai siūlė Vokietijai savo tanko projektą, bet Vokietijos ekspertai reikalavo tam tikrų pakeitimų; kai prancūzai nesutiko savo projektą keisti, vokiečiai jį atmetė — ir susitarė su JAV gynybos departamentu.

Prancūzams pikta, kad jie neteko progos gauti stambių užsakymų savo pramonėi, ir — dar labiau — kad Vokietija derins savo apsiginklavimo sistemą su JAV-ųjų sistema, o ne su Prancūzijos.

Savo notoje Bonai prancūzai nepareikšė formaliaus diplomatinio protesto, bet nusiskundė, kad Bona elgiasi priešingai Prancūzų-Vokiečių Sutarčiai, kurią sudarė prezidentas Charles de Gaulle ir kancleris Konrad Adenauer ir kurią abiejų šalių parlamentai patvirtino. Tą "istorinę" sutartį, sako prancūzų nota, Federalinė Respublika pradėjo nuvertinti tuoj po jos priėmimo.

Bet de Gaulle'o vyriausybei teko karčiai nusivilti ir Bonos prizadėjimu pasirašyti po branduolinių išbandymų draudimo sutartim, prie kurios de Gaulle atsiskakė dėtis. Adenauerį prikalbino pasirašyti valstybės sekretorius Dean Rusk.

Pavojus draugystės su komunistais

Daugelis Amerikos politikų ir visuomenės veikėjų labai šnairiai žiūri į JAV ir Britanijos susitarimą su Sovietų Sąjunga uždrausti vandeninių bombų sprogdinimus atmosferoje, beorėje erdvėje ir po vandeniu, paliekant išbandymų laisvę po žeme. JAV senatas, kaip dabar atrodo, sutartį ratifikuos daugiau, negu reikiama dviejų trečdalių balsų dauguma. Bet prezidento Kennedy administracijai tenka dėti daug pastangų, kad būtų nugalėta opozicija, kuri sutartį peikia.

Tarp argumentų, kuriuos opozicija vartoja (neskaitant siurrai partinių priekabų iš republikonų pusės, kurie nenori, kad Kennedy laimėtų), vienas yra tas, kad

laisvajam pasauliui esą pavojinga siekti įtampos sumažėjimo tarp Rytų ir Vakarų. Juo švelnesni bus santykiai su Kremliaus diktatoriumis, juo daugiau žalos jie sugebės padaryti Vakarų demokratijoms ir kitoms tautoms.

Kremliaus tikslas, sako tie kritikai, užmigdyti Vakarų budrumą, prisimeilinti JAV-bių ir kitų demokratijų vadams — ir juos apsukti, išsiderant įvairių nuolaidų Maskvai pavergtų tautų sąskaiton; ir paskui, gerai progai pasitaikius, tas demokratijas puliti.

Šita kritika yra pagrįsta liudnu ilgos praeities patyrimu. Tiesa, kad Sovietų Rusijos valdovai yra melagiai, sukčiai ir apgavikai. Jie išugdė savo imperiją ne tiek jėgos bei smurto žygiais, kiek melu ir klasta. Jie duodavo iškilmingus prizadus Vakarams, išsikaulindavo sau visokių atlyginimų už tuos prizadus, o po to savo žodį sulaužydavo.

Nėra abejonės, kad ir dabar Chruščiovas taip pasielgs, jei tik galės. Bet ar jįsi galės — tai kitas klausimas. Atrodo, kad greičiau — ne. Iš visko matyt, kad Washingtono vyriausybė pažįsta poną Nikitą, kaip nuluptą, ir nesiduos jo apstatoma.

Tačiau kaip su tuo posakiu, kad "jei Maskvai naudinga, tai demokratijoms kenksminga"? O kad Chruščiovas ir jo kilia geidžia santykių su Vakarais sušvelnėjimo, tai lūdi ja ne tik jo "taikingi" tauskalai, bet ir jo veiksmai: Maskvos sutarties sudarymas bei pasirašymas, patvarkymas nebetrukdyti "Voice of America" transliacijų, ir t. t.

Aišku, jįsi tikisi iš šitos politikos krypties naudoti sau ir savo režimui. O jeigu jam nauda, tai ar nebus kitiems skriauda?

Tą posakį reikia imti, kaip sakoma, "su druskos trupiniu" (cum grano salis). Ne tik su trupiniu, bet su geru žiupsniu druskos!

Sakysime, Sovietų Sąjungai būtų labai nenaudinga įsivelti į karą su Jungtinėmis Valstybėmis. O ar karas su Rusija būtų naudingas dalykas Jungtinėms Valstybėms? Ne! JAV nenorėtų kariauti su Sovietų Sąjunga net ir tais laikais, kada dar nebuvo išrasti branduoliniai ginklai. Juo labiau dabar.

Taigi anaipol ne visa, kas žalinga Amerikai, yra naudinga Rusijai; ir ne visa, kas Rusijai naudinga (pvz. išvengti karo) yra kenksminga JAV-ėms.

Negalima vadovautis bendrais posakiais. Reikia kiekvieną konkretų dalyką svarstyti atskirai, atsižvelgiant į jo vertę ir aplinkybes, kuriose jįsi iškilo. Tas dalykas gali kartais būti geras vienai ir antrai šaliai — arba gali būt abiem šalim blogas.

Atsiminkime įtampos tarp Rytų ir Vakarų sumažėjimą po Stalino mirties, 1953-54 metais. Premjero postą gavo Georgij Malenkov, premjero pavaduotojė — Lavrentij Berija. Žinodami žmonių nuotaikas satelituose ir kitose kaimyninėse šalyse, jie sumanė daryti taiką su Austrija. Taika buvo suderėta. Nors ji Austrijai kaimavo brangiai, bet vis dėlto nuo tos demokratinės tautos sprando buvo nuimtas svetimasis jungas. Maskvos tironijai tas žingsnis apsimokėjo, bet nemažą laimėjimą įgijo ir Vakarų demokratijos.

Ką gali žinoti? Kas nors gero gali išeiti ir iš dabartinių taikingų pasitarimų su Maskva.

NAUJIENŲ VASARINIS PIKNIKAS

įvyks š. m. rugpjūčio mėn. 18 d.

BUČO SODE

Willow Springs, Illinois

Anglijos naujas tankas Chieftain. Tai esąs pats geriausias ir moderniausias tankas. Jis bus demonstruojamas publikai Chabame, Anglijoje.

Svečiuose pas Dr. A. Paplauską Ramūną

(Specialus pranešimas iš Kanados sostinės)

Atsivėjęs po ilgai trukusių nesveikavimų, jūsų bendradarbiui teko leistis į atostoginę kelionę pajavairsti pilkąją kasdienybę, pasizvalgyti po plačiąją Kanadą.

Beplanuojant kelionę, Paulė Ancevičienė įtraukė į maršrutą ir Ottawą aplankyti Kanados sostinėje gyvenančią seserį Anelę. Negi tokiais atvejais galėjau neklausyti žmonos, tuo labiau, kad ir aš jau ilgą laiką nebuvau mačes malonios švogetkos ir norėjau patirti, kaip jai, kaip agronomei sekasi darbas valstybinėse Experimental Farms.

Bet būti Ottawoj ir neapplan-kyti katalikiškojo Ottawos universiteto profesorius Dr. Antanas Paplauskas-Ramūnas — tai beveik, kaip būti Romoj ir nematyti poezijos. Juk profesorius Ramūnas yra labiausiai kontroversiška asmenybė pačiame Ottawos universitete. Be to, jis yra plačiai žinomas ne tik visoje Kanadoje, bet ir už jos ribų. UNESCO vadovė prieš kelėtą metų buvo pasirinkusi dr. Ramūną, kad jis praveštų specialias studijas eilėje valstybių ir jis atliko tą pavedimą sugebai.

Kai atsiradom su žmona ir švogetka Paplauskų rezidencijoje 180 Carling Ave., mūsų kelėta valandų trukę pasikalbėjimai sukosi apie viską, lietuviško gyvenimo neišskiriant. Mano žmona ir švogetka buvo be galo nustebusios, matydamos besibučiuojant du žilagalvius žemaičius, iš kurių vienas yra socialistas, o kitas katalikas.

— Kas čia dabar per dvyai — kalbėjo Ancevičienė besisveikindama su šeimininku.

— Nuo kada jau katalikai būri-čiuojasi su cicilikais — tėsė ji sarkastiškai. — Ar tik ne prieš pasaulio pabaigą?

Besisvečiuojant vaišingoj Paplauskų pastogėj, užėjo kalba apie Naujienu ir apie Naujienu vyriausiąjį redaktorių dr. Pijų Grigaitį, kurio asmeniškai profesorius neturėjo progos iki šiol pažinti, bet kurį, kaip pasirodo, jis labai gerbia ir aukštai vertina. Štai profesorius Paplauskas - Ramūno žodžiai:

— Visi lietuviai žino, kad aš esu katalikas, o dr. Grigaitis socialistas. Paskutiniu metu man tenka vesti per "Draugą" didelę polemiką su "Naujienu". Bet aš esu nepriklausomas ir tolerantiškas žmogus. Žinau, kad lietuvių tarpe nestinga žmonių, kurie norėtų užčiaupti burnas priešingai galvojančiams. Bet tai kaip tik buvo ir yra viena iš didžiausių mūsų nelaimių. Tai yra diktatūrinio režimo liūdnas palikimas, kuris jokiū būdu nesuderinamas su demokratiška minties laisve ir tolerancija. Asmeniškai laikau dr. Grigaitį vieną iš įdomiausių asmenybių lietuvių bendruomenėj. Kai tik darbai ir pareigos leis, pasi-stengsiu sueiti su dr. Grigaičiu ir asmeniškai pažinti ir pareikšti pagarbą tam nusipelnusiam Amerikos lietuviui. Aš bent nežinau lietuvių tautos istorijoje kito tokio veikėjo, kuriam būtų pavykę pusę šimtmečio redaguoti dienraštį. Todėl būtų vi-sai lietuvių bendruomenei didžiausia gėda, jeigu nepadėtų dr. Grigaičiui sumoderninti Naujienu spaustuves mašinas. Įteiktu per Tamstą dr. Pranciškau, \$15,00 čekį mašinų fondui ir

\$13.00 užmokesnį už Naujienu prenumeratą vienems metams".

Nors mudviejų galvas jau kuris laikas dengia žilas plaukas, bet, susitikę Ottawoj, ir kalbėdami apie akademinį šio krašto gyvenimą, mes negalėjom neprisiminti ir studentavimo laikų, išgyventų Kauno universitete. Norisi paminėti keletą studentų kupletų, vaizduojančių tuometines Kauno universiteto jaunimo nuotaikas. Čia kai kuriuos ištraukos iš tų kupletų, kuriuos prisiminėm su prof. Paplausku 1963 metais rugpjūčio 5 d., Kanados sostinėj:

1. Aš jaunas studentas humanitaras, išvaikščiojau Kaunė visas kambaras.
2. Gyventi šiandien nenuobodu, Kasdien žave veda į nuovadę.
3. O vėlnias priešė tiek knygų storų, Aš laiko skaityti jų neturiu.
4. Profesoriau Zile, nedrausk mums mylėt —

Tau laikas jau vesti, o man ište-kėt...

Tas dienas buvo malonu prisiminti ir tuis prisiminimais dar maloniau pasidairinti su Naujienu skaitytojais.

Dr. Pranas Ancevičius, Naujienu Kanadiškos Tarnybos kolektyvo narys

Ottawa, 1963 m. rugpjūčio 5 d.

Paguoda

— Pone, — sako tarmaitė savo šeimininkui, — vėl atėjo tas žmogus su sąskaita.

— Pasakyk jam, kad aš išėjau į turtingo žmogaus laidotuves, kur gausiu palikimą. Jis su ta sąskaita jau kelintą kartą ateina, tai jam tikrai jau reikia kokios nors paguodos.

KELIONĖJE PENKIASDEŠIMT DIENŲ

JUOZAS KARIBUTAS, Hollywood

16.

(Tęsinys)

Einu ir gėriusiu labai jau žiemišku šaltu oru. Netoli vadinamojo dangoraizio matau užrašą — "Foshay". Prienau arčiau ir matau, kad tai yra Foshay Tower Observation Deck. Tai pagal Minneapolis jau labai aukštas namas, turįs net 447 pėdas. Iškilęs į jį, matai visą plačią apylinkę. Saulė jau buvo prakaitinusi ir margavo laukai lyg kilimas — žemė ir sniego gabalai. Upės plačiai išsitęjusios, pakilusios. Pūkščiai giesmininkai jau sugrįžę, viskas taip neaparsomai gražu stebėti iš aukšto bokšto. Nors dar tik laukiama čia sugrįžtančio pavasario ir parkai bei kitos gražios vietos tebėra uždarytos, bet grožio galima rasti ir tokioje gamtoje bei aplinkumoje. Juo labiau buvau patenkintas, kad jolėto palydovo, — niekas ristele negauniojo ir nereikėjo skubėti.

Aišku, kad čia yra lietuvių. Ir latvių sutikau. Jie turi gra-

žių gintaro išdirbinių iš Latvijos (taip man jie sakė) krautuose. Jų esą nemažai šiame mieste. Kaip ir visi, jie kovotoja už būvį už savo krašto egzistenciją.

Vietiniai sako, kad Minneapolis yra gražiausias miestas. Aš to nepasakyčiau. Taip, gražus, bet ne gražiausias. Čia daug kas galima pajusti: žemės rauda, jos alsavimą, galvumą. Išiklausyti į jos pulsą, suprasti jos rūpesčius bei atelies nelaimes. Čia ji gana gaili ir daug žadanti tačia, kai pradės kaltis medžiai, kai pradės baltos alyvos, kai pragys giesmininkai ir kiti noks obelių vaisiai.

Norėjau sutikti čia nors vieną lietuvių. Paklausti jį kaip čia gyventi sekasi? Gauti daugiau informacijų iš jo. Bet, de-ja, nei vieno lietuviuo čia nežinau.

Grįžtu į viesbutį, matau, kaip naujos konstrukcijos, nauji pastatai kyla į viršų ir galvoju, kad po metų kitų gal

šito miesto neatpažinsi. Jis pakitęs, kaip ir visas žemės paviršius.

Kur beitemei, ganni tą patį atsakymą: per ankstyvas, ne sezonas. Sukelia liūdnąmą tokie atsakymai, betgi reik skaitytis su tuo.

Į Minneapolisio pasukę į Fargo. Pasitinka dideli kalnai. Tarp kalnų išraižyti keliai. Kur prie kalnų upelis teka, ten romantiška aplinkui šneka. Taip kalbėdavo lietuviiai. Čiagi kitaip: viskas taip nuskurdę. Medeliai lyg iš badmečio negali atsigausti. Didelės uolienos, o ant jų, lyg pilaiteš, susidariusios dar gražesnės uolienų atskalos.

Tolumoje sniego kalnai. Mes važiuojame tiesiai į juos. Padangę raižo liektavas. Štai keturi skrenda su parašutais. Leidžiasi jie vis žemyn ir žemyn. Vienas visai netoli sniego kalno kabačiuoja. Kiti trys teidžiasi netoli vieno mažo miestelio.

Vis lekiame į priekį. Kalnai ilko už mūsų. Jie blizga britanliniu atspindžiu. Kaip gražu! Ganosi didelės bandos gyvulių. Daug prieauglio. Trobelės prie kelių vargingos. Tai

North Dakota. Gausybė mažų miestelių, bet nė viename nemoriai sustoti. Ką gi ten veiksi, kai dar taip šalta.

Miles City. Užvažiuojame ant aukšto snieguoto kalno. Kiti visi kalnai ilko žemumoje. Tai kalnų karaliaus, — pamaniau. Jo aukštis — 6485 pėdos. Nors imk ir pabrailyk po sniegą iššokęs iš autobuso. Kažkur tolumoje baltuoja gražus bažnyčios bokštai, susiliedami į vieną baltumą. Pravvažiuojame Billings, Livingston ir netrukus pasirodo visų laukiamas Butte miestas. Tai Montanos steitas.

Čia dar šalčiau. Pasiteiravus apie Yellowstone parką, — atsakymas gautas, kad uždarytas. Atidarys tik birželio pabaigoje. Daugumas keleivių labai nusiminė. Tas atsakymas juos pritrinkė. Kaip tai, — susuko viena ponitė, tai, vadinasi, mes turėsime laukti June!

Butte, kaip miestas, ne labai puošnus ir tik beaugas. Aplink pliki kalnai. Oras geras, bet šaltas. Prie jo gražus piliakalnis. Vasarą čia turįtams esąs gražus parkas bei kitos gražios vietos. Ak, tas

velyvas pavasaris! O gal kelionė buvo pradėta per anksti...

Butte palikan tuo pačiu autobusu. Ką gi Eia gali dabar veikti? Nebent viesbutyje išsimiegoti. Tai ir viskas. Ne, jau geriau baigti kelionę į Seattle, Washingtoną. Ten gal bus krak pamatyti. Juk neveltai praėjusią vasarą ten buvo suruošta pasaulinė paroda.

Pavakarys. Sančė suraudonavo kalnuose ir pasislėpė už jų. Palikome Butte ir lekiame link Seattle. Vakarais. Visi keleiviai snūduoja. Reikia gerai įsisprauti prie lango, kad galėčiau patogiai naktį praleisti ir išsimiegoti. Visi sumigo.

Kada pabudau ryto metą saulutė jau gerokai buvo pakilusi, buvome Wenatche. Koks nustebimas. Vienos nakties kelionė ir vėl pavasaris. Ir dar koks! Medžiai išsproge. Beržai lapoti. Visur žydi ir žalia. Ak, štai ten pats obelių žydėjimas... Balta, balta. O tą visą plotį supa sniego kalnai. Čia man prisiminė Austrija.

Mūsų autobusas lėkia kalnų išraižom, o ten toli debesyse sūpa pačius atkštuosius kalnus ir iš pluksninių debeselių.

Taip besigerint, nei nepamatėm, kaip Seattle pasirodė prieš mūsų langus. Namai šviesūs, svarūs. Prieš miestą gana didelis ežeras.

Įsakam jau į patį miestą. Jis lyg saloje. Šaltes jungia didelės liltas. Įkalnin namų namai. Visur labai tvarkinga ir švaru. O išdykėlis pavasaris vis su savo grožiu juokiasi.

Kiek kartų ieškotas pavasaris, čia jis atrastas. Kur dingę visu įžūltumu lindę šaltis? Jo čia nebėra.

Nesu mačes švaresnio miesto kaip Seattle. Tokioje gražioje panoramoje ir tarpe žiedų gausybės, ežerų supamas atrode nepaprastai žavingai. Savaip patiko New Orleans, bet čia tiek gamtos grožio, tiek gražių vietų, kurios primena gimtąjį kraštą Lietuvą. Niekur kitur Amerikoje to nerasi.

(Bus daugiau)

NAUJIENŲ VASARINIS PIKNIKAS įvyks š. m. rugpjūčio 18 d. BUČO PARKE Willow Springs, Ill.

DR. ANNA BALIUNAS

AKIU, AUSU, NOSIES IR GERKLES LIGOS PRITAIKO AKINIUS 2858 W. 63rd STREET Ofiso telefonas: PROspect 8-3229 Rezid. tel.: WAIBrook 5-5076 Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. is ryto ir nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus. Tel.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3148 WEST 63rd STREET Val.: kas diena po pietu 1-3; vak. 7-8 tikrai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmd. ofisas uždarytas. Rez.: 3241 WEST 66th PLACE Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS

INKSTU IR ŠLAPUMO TAKU CHIRURGIJA PR 6-1795 arba 312-695-0533 425 N. LIBERTY ST. R. 25 ELGIN, ILL. Valandos pagal susitarimą

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON 2434 WEST 71st STREET Ofisas: HEEmlock 4-5849 Rezid.: HEEmlock 4-2324 OFISO VALANDOS: Pirmad., ketvirtad. nuo 1-4 ir 7-9, antrad., penktadienį nuo 1-5, treč. ir šeštadienį tikrai susitarus. Ofiso telefonas: Virginia 7-0036 Rezidencijos: BEverly 8-8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Akusherija ir moterų ligos 4157 ARCHER AVENUE OFISO VALANDOS: Nuo 2-4 ir nuo 6-8-30 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet. Trečiadienį pagal sutartį. Tel. ofiso: HE 4-1414, rez. RE 7-6867

DR. BR. GAIZŪNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2454 WEST 71st STREET Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietu kasdien. Šeštadieniais 1-4 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3844 WEST 63rd STREET OFISO VALANDOS: Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val. Treč. ir šeštad. uždaryta. Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000 Rezid. telefonas: GARDens 3-7278

GRovehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juška

AKIU LIGŲ SPECIALISTĖ IR PRITAIKO AKINIUS Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir šeštadienius. 2422 W. MARQUETTE ROAD Tel. Ofiso: 247-0400, Rezid. 737-1377

DR. V. KAUPAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Vidaus ligos 736 WEST 35th STREET (Bridgeport Medical Arts) Val. vak.: 6-8, 10-1. Trečiad. susitarus. Dienos metu tel. CA 5-5010

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez. PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS 2858 W. 63rd STREET Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 popiet, antrad. ir penktad. 5-8 val. vak. Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700 Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS VIDAUS LIGŲ SPEC. 2454 WEST 71st STREET Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietu. Šeštad. nuo 9:00-2:00 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

Phone: NEvada 8-7048

DR. A. MONTVIDAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Room 322 4010 WEST MADISON STREET CHICAGO 24, ILL. Valandos: kasdien nuo 10 ryto iki 3 p. p. Vakara: pirmad. ir ketvirtad. nuo 6 iki 8 val. vakaro.

Ofiso telefonas: CLiffside 4-2896 Rez. telefonas: WAIBrook 5-3099

DR. P. STRIMAITIS

Bendra praktika ir chirurgija specialiai GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4644 So. ASHLAND Savaitės dienomis priėmimo valandos 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-5 val. vak. Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta. Ligonius priima tik susitarus telefonu.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos Ofisas: 2652 WEST 59th STREET Tel.: PR 8-1223 arba PR 6-5577 Ofiso val.: pirmad., antrad., trečiad. ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. po pietu ir kitu laiku pagal susitarimą.

RAŠYTOJAI NEMEGSTA KOLCHOZŲ

Pažvelgę į Lietuvos kultūrinėmis temomis skelbiamų straipsnių keliamas mintis pamatom, kad viena iš jų daugiausiai prasišlūs, būtent: turi būti keliamos dabarties bei nūdienos problemos ir visa kūryba turi būti atspindys apie taip vadinamą "naują žmogų". E. Mieželaitis buvo jau pareiškęs susirūpinimą dėl to, kad dabarties atvaizdavimo problema esanti svarbiausia ir kad ji vis dar nėra išsprendta (plg. "Tiesa", 162 nr. birž. 30). Lenininės premijos laureato galvojimu, lietuviai rašytojai per mažai pažįsta gyvenimą ir paliesti jį trukdo jiems stoka inercijos ir pilietinės drąsos.

Ar lietuviams rašytojams pa-

vergoje Lietuvoje pavyksta pavaizduoti kolchozinį gyvenimą? Iškęs šią lietuvių literatūrai opią temą "Literatūros ir Meno" savaitraštyje (27 nr.) J. Kaminskas pripažįsta, kad kolchoziniame kaime formuojasi naujas žmogus ir nauji santykiai. Bet lietuviai rašytojai vengia to kolchozinio gyvenimo; jų kūryboje yra išgalėjusi inteligentiškos, bei miesto žmonių gyvenimo tematika. Kaminskas tai išaiškina intelektualizmo stiprėjimu ir vad. novatoriškų ieškojimų mada. Pagal jį, jaunieji lietuviai rašytojai nukrypsta nuo tikrovės. Čia ir bene bus vienas didžiausių jų nusikaltimų. Be to, šitaip pakaltinami ne vien Lietuvos rašytojai, bet ir visos Sovietijos. Meno kūrėjams tvarkyti buvo kviečiami plenumai ir Maskvoje ir paskirose respublikose.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS 2454 WEST 71st STREET Ofiso telefonas: HEEmlock 4-2123 Rezid. telefonas: GIBson 8-6195 Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu HE 4-2123 Jei neatsiliepiate, tai tel. GI 8-6195 arba GI 8-6198

Tel. Ofiso: VI 2-1581; rez. PR 6-4250

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 802 WEST 31st STREET (Kampas Halsted ir 31-os gatvių) Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p. Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS Aparatai - Protezai, Med. Bandžiai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t. Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB. 2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill. Telefonas: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

DR. G. SERNER

LIETUVIŠKŲ GYDYTOJAS 25 metų patyrimas Tel.: YArds 7-1829 Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso. Ofisas ir Akinių Dirbtuvė 756 WEST 35th STREET Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, Treč. uždaryta. Penkt. ir šešt. 10-2 val. po pietu. Arba pagal susitarimą.

Dr. Ant. Rudokas, Opt.

4455 So. CALIFORNIA, YArds 7-7381 Tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus. Valandos: 10 ryto iki 8 val. (trečiad. uždaryta), šeštad. 10 ryto iki 2 p. p.

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Leidimai - pilna aprauda ZEMA KAINA R. SERENAS 2047 W. 67th Pl. WAIBrook 5-8063

MOVING

Apraustas perkraustymas iš įvairių atstumų. ANTANAS VILIMAS 3415 So. LITUANICA AVENUE Tel.: FRontier 6-1882

GRADINSKAS

Tik pas SPECIALISTA Geriausiai apsimoka pirkti oro vesintuvą. TUOJ PRISTATOM. J. G. Television Co., 2512 W. 47 St. FRontier 6-1998 Atidara kasdien be sekmd.

SOPHIE BARCUS

RADIJO SEIMOS VALANDOS Visos programos iš WOPA, 1490 kil. AM. Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryto. - Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Vakaruškos: Pirmadieniais 7 v. v. Tel.: HEEmlock 4-2413 7159 SO. MAPLEWOOD AVE. CHICAGO 29, ILL.

MOVING

APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS IS TOLI IR ARTI (Nauji dideli trukai - Gražusis namų įrengimas) Nuo 10 metų patyrimas - Pigūs ir sažiningas pataravimas. JUOZAS NAUJOKAITIS 2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. WAIBrook 5-9209

UNITED PRESS - NAUJIENU Photo Buves atletikos direktorius Wallace Butts (c) apleidžia Atlantos (Ga.) federalinį teisną, kur jis yra iškęs bylą Saturday Evening Post žurnalui, reikalaujamas 10 milijonų dolerių atlyginimo.

Tadas Razutis gydos

Tadas Razutis, po baisios nelaimės anglių kasykloje ir po ne visai vykusios operacijos, gydos, išgydo savo namuose, 1401 N. 9 St., Springfield, Ill. Jį prižiūri ir slaugo jo maloni žmonelė Monika ir geroji dukrelė Laimutė. Užėina kartais ir pažįstami aplankyti ir šachmatais su juo pažaisiti.

Keista, kad tokios turtingos kompanijos, kurios taip mėgstą kiekvieną progą garsintis savo neva dideliais išmokėjimais nelaimės ištiktiems darbininkams, esant reikalui sumokėti už prarastą sveikatą, vos po kiek teprimeta pragyvenimui ir gydymuisi, atkakliausiai derėdamosios dėl vienkartinio, tinkamesnio atlyginimo.

Gi kitas, nukentėjusio kaimynas, lietuvis angliakasy, išgirdęs kasyklose net 43 metus, nusiskundė visiškai nieko negaunęs.

Grant Parko koncertai

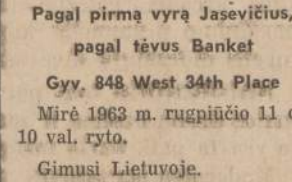
Didelį masinį pasisekimą turintieji Grant Parko simfoniniai koncertai jau baigiasi ir šiam sezonui vos trys beliko, tai ši trečiadienį, rugpjūčio 14 dieną, penktadienį, rugpjūčio 16 ir sekmadienį, rugpjūčio 18 d., pradžią nuo 8 val. vakaro.

Praėjusį sekmadienio vakarą koncertą atliko 75 žmonių Grant Parko simfoninis orkestras su 75 asmenų Grant Parko choru, keturiems solistams dalyvaujant. Programą sudarė:

A. A.

ELIZABETH DOMINICKAITIS Pagal pirmą vyrą Jasevičius, pagal tėvus Banket Gvy. 848 West 34th Place Mirė 1963 m. rugpjūčio 11 d., 10 val. ryto. Gimusi Lietuvoje. Amerikoj išgyveno 51 metus. Paliko nuliūdę: 2 sūnus: Joseph Jasen, marti Jeanne; duk-tė Elsie Berger, žentas Hilary; 7 anūkai, kiti giminės, draugai ir pažįstami. Pašarvota Antano M. Phillips koplyčioje, 3307 South Lituanica Ave. Trečiadienį, rugpjūčio 14 d. 9:30 val. ryto bus lydima iš Sv. Jurgio parapijos bažnyčia, o po gedulingu pamaldų bus laidojama Sv. Kazimiero kapinėse. Nuliūdę lieka: Sūnus, duk-tė, anūkai ir kiti giminės. Laidotuvių Direktorius Antanas M. Phillips. Tel. YA 7-3401.

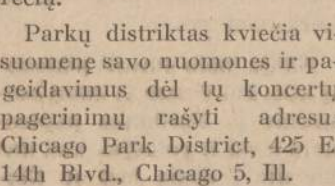

WILLIAM ZALAGENAS

Mirė 1963 m. rugpjūčio 10 d., 11:50 val. vakarą, sulaukęs 46 metų amžiaus. Gimęs Chicago, Illinois. Paliko nuliūdę: 3 seserys: Anne Kaneski, svogeris Stanley, Sophie, Helen Carlson, svogeris Jack, 2 broliai: Frank, brolienė Stella ir Richard Zallis, brolienė Irene, kiti giminės, draugai ir pažįstami. Kūnas pašarvotas Antano M. Phillips koplyčioje, 3307 South Lituanica Avenue. Trečiadienį, rugpjūčio 14 dieną 8:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Sv. Jurgio parapijos bažnyčia, o po gedulingu pamaldų bus laidojamas Sv. Kazimiero kapinėse. Nuliūdę lieka: Seserys, broliai, svogeriai, brolienės ir giminės. Laidotuvių Direktorius Antanas M. Phillips. Tel. YA 7-3401.

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st STREET Tel.: GROvehill 6-2345-6 1410 So. 50th AVE., CICERO Tel.: TOwnhall 3-2108-9 TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS Aikštė automobiliams statyti

MONIKA SINJAKO

Pagal tėvus Užupytė Gvy. 4004 S. Talman Ave. Mirė 1961 metų rugpjūčio mėn. 13 dieną, sulaukusi pusės amžiaus. Gimė Lietuvoje. Suvalkų apskr., Udrųjų parap. ir kaimė. Palaidota Lietuvių Tautinėse kapinėse. Paliko nuliūdę: duk-tė Alice, sūnus Richard, marti Margaret, keturi anūkai, sesuo Anna Mitskus, svogeris Jurgis ir jų šeima, sesuo Kazimiera Selegovicz, gvy. Svedijoje ir daug kitų giminų, draugų bei pažįstamų. Mes Tave, Mūsų Brangiausioji, niekuomet neužmiršime. Tu pas mus jau nebesugrįši, bet mes anksčiau ar vėliau pas Tave nueisime. Tebūnie Tau lengva ši žemelė. Nuliūdę lieka: Duk-tė, sūnus, anūkai.

MAŽEIKA & EVANS

Laidotuvių Direktoriai 6845 SO. WESTERN AVE. TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS MAŠINOMS VIETA REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

AMBULANCE PATARNAVI-MAS DIENA IR NAKTĮ

TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213 2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

PETRAS BIELIUNAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COMmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS

1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

Čiurlionies tėvas

Čiurlionies tėvas buvo vargonininkas, dirbęs Varėnoje, Radvilų dvaruose, Druskininkuose. Abu tėvai mokėjo lietuviškai. M. K. Čiurlionis labai anksti parodė muzikinius gabumus: septynerių metų jau skambino iš gaidų. Buvo priimtas į kunigaikščio Mykolo Oginskio orkestro mokyklą Plungėje. Pramokęs griežti jis padarė gerą įspūdį Oginskiui ir buvo išsiųstas į Varšuvos konservatoriją. Bebaigiančiam pasirušti muzikos kūrybos darbai, jam iškilo dailininko pašaukimas. Tada jis nuėjo mokytis dailės dalykų.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS GELINYČIA GELĖS VISOMS PROGOMS 2443 WEST 63rd STREET Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GELININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandoje gražiausios gelės ir vaikai, amikų papuošimai ir sezoninės kapams gelės. ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS) 5525 So. Harlem Ave. - 586-1220

LOVEIKIS

Telegrama | Visas Pasaulio Dalis KVIETKININKAS Gėlės Vestuvoms, Bankietams ir Pagrabams 3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

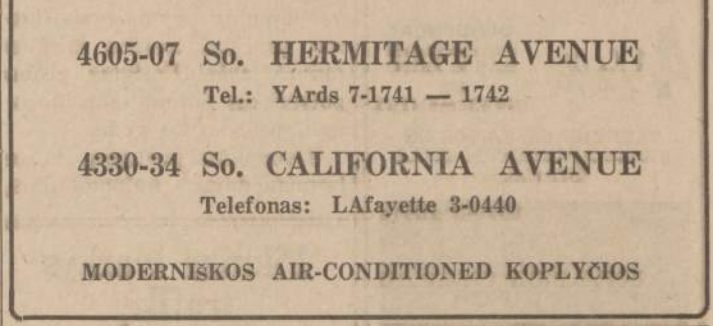
John F. Eudeikis

Laidotuvių Direktorius SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE Telefonas: LAfayette 3-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

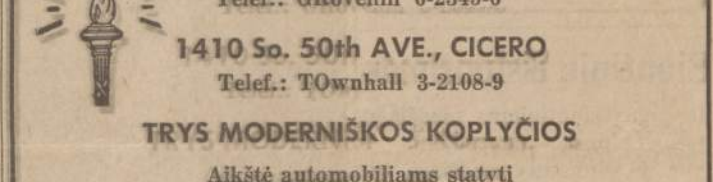
PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st STREET Tel.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th AVE., CICERO Tel.: TOwnhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS Aikštė automobiliams statyti

Laidotuvių Direktoriai

MAŽEIKA & EVANS 6845 SO. WESTERN AVE. TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS MAŠINOMS VIETA REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

AMBULANCE PATARNAVI-MAS DIENA IR NAKTĮ

TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213 2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

PETRAS BIELIUNAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COMmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS

1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

JAV viešasis turnyras

Vakar Čikagoje, Belmont hotelyje, prasidėjo JAV viešosios šachmatų pirmenybės, sutraukusios rekordinį, iki šiol niekur nebuvusį dalyvių skaičių: žaidžia 265 šachmatininkai.

Pirmosios lentos: Jugoslavijos didmeisteris Gligoric, W. Lombardy, Biguier, R. Byrne, Teodorovič. J. Tums, Formanek, Kirby, Angelo ir Albert Sandrinai, P. Tautvaišas ir kiti.

Iš lietuvių dalyvauja: meistras P. Tautvaišas, ekspertai K. Jakštas ir V. Palčiauskas; toliau seka K. Jankauskas, K. Ramas, P. Šalkauskas, V. Karpuška ir Bikulčius. A. Z.

TAIP TAUPYDAMI PAS MUS, JŪS GALITE PASIRINKTI TAUPYMO RŪŠI, KURI JUMS PATOGIAUSIA... TAI NEDELSdami ATVYKITE PAS MUS.

4 1/2% DIVIDENDAI PASIUNCIAMI KAS 1/4 METŲ UŽ INVESTMENTUS
TAUPYMO SĄSKAITOS IKI \$10,000 APDRAUSTOS F.S.L.I. ISTAIGOJE.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 S. 49th St., Cicero 50, Ill.
NEMOKAMAS PARKINIMAS
Tel. 656-6330 ir 242-4395
Joseph F. Grybauskas, Exec-Secy.

Siuntinių išsiuntimas

ir pigus siuntiniamis medžiagų pasirinkimas, pavyzdžiui, 6 vyr. kostiumams medžiaga tik \$33, o su išsiuntimu \$68.50. Čia viską rasite, kas tik siuntiniams reikalinga. Galite ir prie atneštų siuntinių pasipirkti įvairių prekių žemesnėmis kainomis, kaip kur kitur. Taip pat galite pasiūsti įvairių medžiagų ir kitų prekių, med. instrumentų, maisto produktų iš Anglijos, iš Danijos. EXPRESS GIFT PARCEL CO., ir Liusės suknelių krautuvė, 3305 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., LA 3-2021. Atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9:00 ryto iki 9:00 vak. Kitomis dienomis 9:00 — 6:00. Liusė Kavaliauskienė. (Sk)

Paaugliams rodoma eismo nelaimių aukos

Paaugliai ir jaunuoliai mėgsta važinėti greit, pramušgalviškai. Tą patį žino mas faktas. Štai kodėl draudimo kompanijos žymiai didesnę mokėstį ima už apdraudimą jaunuolių, kurie važinėja automobiliais. Paaugliai automobilistai turi daug daugiau nelaimių, negu vyresnio amžiaus asmenys.

Jaunuoliai neboja nei savęs nei kitų, kai atsideda prie vairo. O rezultatas to, — didelis nuostimis didesnių ir mažesnių nelaimių.

Net bausmės nesulaiko jų nuo neatsargaus važinėjimo. O toks važinėjimas dažnai baigiasi tuo, kad nukentė visiškai bereikalingai tūkstančiai žmonių. Vien tik Cook apskrityje ligoninėje yra apie 200 žmonių, kurie buvo sužeisti eismo nelaimėse.

Kad paaugliai ir jaunuoliai geriau suprastų savo neapdraudimo pasekas, trafiko teismas nutarė pažeidžiusiems eismo potvarkius jaunuoliams parodyti, prie ko tai veda. Vienuolika paauglių, kurie bevažinėdami automobiliais,

pažeidė eismo potvarkymus ir delei to įvyko nelaimės, teismo potvarkymu buvo nuvežti į Cook apskrities ligoninę, kur yra apie 200 nukentėjusių automobilių nelaimėse.

Vieni tų nukentėjusių yra lengviau sužeisti, o kiti sunkiau. Yra ir tokių, kuriems buvo rankos ir kojos sulaužytos. Kai kurie jų jau niekad nebebus sveiki, — visų amžių pasiliks šlubi arba nebegalės vartoti vienos ar kitos rankos.

Kai nusikaltusiems paaugliams tie sužeistieji buvo parodyti, tai kai kurie jų labai susijaudino ir prisiekė, kad jie ateityje stengsis kiek galima atsargiau važinėti.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Ieško Dianės žudiko

Policija nuodugnai ieško lytinio išsigimėlio žmogžudžio, kurs tarp šio rugpiūčio 1 ir 3 dienos pagrobė, išprievartavo ir nužudė 8 metų mergaitę Diane Taylor, gyv. 5601 West End ave., Chicago's vakarinėje dalyje. Ji dingo rugpiūčio 1 dieną, išėjusi iš Austin YMCA, 501 N. Central ave. ir rugpiūčio 4. jos nuogas, sumuštas, subadytas ir visai sužalotas lavonas buvo rastas užgatvyje namo prie 1055 N. Lockwood ave.

Nauja viltis surasti piktadaryklo, kai vienas 11 metų berniukas iš Northlake papasakojo tėvui ir policijai, kad dar birželio 1 dieną jam su Diane einant gatve netoli jos tėvų namų, privažiavo vienas nepažįstamas senyvas vyras raudoname atviraute automobilyje ir sustojęs pašaukė: "Diane, eik čia, aš turiu žinių tavo motinai". Mergaitė, matyt, to vyro įbau buvo pirmiau gąsdinta, nes ji baisiai persigando ir nubėgo.

Atsirado liudninkų, kurie prieš rugpiūčio 1 dieną ne kartą matė raudoname convertible automobilyje senyvą vyrą važinėjant Taylor namų apylinkėje ir užkalbinant vaikus.

Bažnyčios jungiasi į rugpiūčio 28 d. žygį

Presbiterionų, episkopų, metodistų, liuteronų ir katalikų bažnytinės organizacijos už rasinę lygybę ir teises jungiasi bendram žygiui į Washingtoną ateinančią rugpiūčio 28 dieną. Chicago's katalikų tarprasienė taryba yra viena iš 57 tokių organizacijų JAV su centrine būstine 21 W. Superior St., Chicagoj.

Prieš Kopeco paskyrimą

Chicago's Geresnės valdžios sąjunga (Better Government association) pareiškė, kad ji apskųs teismui Sanitarinį distriktą, jei jis vėl paskirs senoms pareigoms Chester Kopec, buvęs distrikto personalinį direktorių. Tos sąjungos direktorius George E. Mahin dar pridūrė, kad sąjunga mokesčių mokėtojų vardu apskųs tą personalinį direktorių, jei jis ne tuojau pat pakais savo laikinai be egzaminų samdytus tarnautojus nuolatiniams kvalifikuotais tarnautojais.

Kopec buvo trisdešimt dienoms atstatytas iš pareigų distrikto general. superintendente Vinstono Bacono, bet distrikto prezidentas Frank Chesrow pareiškė, kad trustistų taryba rengiasi jį vėl paskirti toms pačioms pareigoms.

Amerikos žvaigždė nesileidžia

Mokslininkai negali atsistebėti, kad prieš 3 metus išsiau-

Prezidentas Kennedy apleidžia Bostono vaikų ligoninę, kur mirė jo naujagimis sūnus

Naujienu Pikniko darbininkai

Sekmadienį, rugpiūčio 18 dieną, Naujienu piknike dirbs šie darbininkai:

1. Povilas Milasevičius,
2. Sofija Milasevičienė,
3. Al Dargužis,
4. Vincas Mankus,
5. Emma Petraitienė,
6. Antanas Petraitis,
7. Al Mickevičius,
8. Barbora Bajorinas,
9. Sofija Sadauskas,
10. Josephine Milerūtė.
11. Jozefina Gulbinienė.

Siūlo įstatymą prieš cigaretes

Kalifornijos viešosios sveikatos departamentas paruošė raportą apie "cigarečių rūkymą ir sveikatą", kuriame pareiškia: "Turimi įrodymai jau liudija, kad cigarečių rūkymas yra tiek labai žalingas sveikatai, jog atėjo reikalingas jo atsžadėti". Kalifornijos viešosios sveikatos taryba žada pasiūlyti įstatymo projektą, kad neveliau kaip 1965 metais, rūkymas būtų draudžiamas suvaržytas. Priemonės siūlomos — daug didesni cigarečių mokesčiai arba didesnis cigarečių platinimo priemonių suvaržymas.

NAUJIENOMS REIKIA NAUJŲ MAŠINŲ

Iki šio meto NAUJIENOS neprašė pagalbos. Per 50 metų jos leido dienraštį, besiversdamas vien tik iš gaunamos prenumeratos, skelbimų, spaudos darbų ir patarnavimų uždirbtais pinigais. Niekad didelių atsargų neturėjęs, bet per 50 metų dienraštį spausdinome ir tebespausdiname. Galėtume ir toliau taip verstis, bet jaučiame, kad mus užgula naujieji laikai. Visa pasaulio pramonė turi persitarkyti, prisitaikyti prie naujesnių, geresnių ir kai kuriais atvejais net pigesnių gamybos procesų. Pleno pramonė stotasi naujas krosnis, geležinkeliai taisyti naujus lokomotorus, spausdinimo pramonėje taip pat padaryta didelė pažanga. Daugelis didesniųjų dienraščių įsigijo naujas mašinas.

NAUJIENOMS taip pat reikia naujų mašinų. Vieną kitą spaudos darbų mašiną ir mes esame įsigiję, bet didžioji mašina yra ta pati, kurią nusipirkome prieš 50 metų. Modernios spaustuvės mašinos brangios. Jeigu pirma galėjai nusipirkti mašiną už kelis šimtus ar kelis tūkstančius dolerių, tai šiandien naujoms mašinoms reikia išleisti dešimtis tūkstančių dolerių.

NAUJIENAS įsteigė Amerikon atvažiavę lietuviai, kurie jautė, kad reikalingas teisingas ir tikslus informacijos šaltinis. Jas rėmė platus Amerikos lietuvių sluoksniui. Per 50 metų NAUJIENOS tarnavo Amerikos lietuvių visuomenei ir kovavo už Lietuvos laisvę. Todėl dabar ir kreipiamės į visuomenę.

Minėdami 50 metų sukaktį, norime sudaryti reikalingas sumas pinigų, kad galėtume atnaujinti spaustuvės mašinas ir galėtume leisti dienraštį dar kitą pusšimtį metų. Mums reikia naujo preso, reikia mašinų foto reprodukcijoms ir kitiems spaudos darbams. Esame įsteigę NAUJIENŲ MAŠINŲ FONDĄ ir prašome visų mūsų draugų ir rėmėjų pagalbos. Pinigus prašome siųsti tokiu adresu:

NAUJIENŲ MAŠINŲ FONDAS, 1739 S. Halsted St., Chicago 8, Illinois NAUJIENŲ BENDROVĖ

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavinimi REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavinimi

Paskolos, perkant namus, daromos ilgiems terminams ir žemais nuosimėmis mėnesiniais išmokėjimais. Dėl visų informacijų, kreipkitės į **MUTUAL FEDERAL SAVINGS** JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas 2202 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

IS NUOTRAUKŲ GERIAUSIŲ NAMŲ PASIRINKIMAS DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIŠ DRAUDIMO REIKALAIŠ **BELL — REALTY** J. BAČEVIČIUS 6455 So. Kedzie Ave. PProspect 8-2233

DIDŽIAUSIAS IR GERIAUSIAS NAMŲ IR BIZNIŲ PASIRINKIMAS • APDRAUDA • NOTARIJATAS **LEONAS REAL ESTATE** 2735 West 71st Street Walbrook 5-6015

PERKAME, parduodame, mainome įvairaus dydžio namus visur. Parūpiname paskolą, visokeriopą apdraudą, veikia notariatas. **NORVILA** REAL ESTATE AND BUILDERS 2658 West 59th Street PProspect 8-5454

MORINIS 2x6, įrengtas sklepas, atskiri šild. vienetai, modernus ir labai švarus, Brighton Parke. MORINIS 4x4, gazo pečiai, 37 p. sklypas, žema kaina, Brighton Parke. MORINIS 7 kamb., 30 pėdų sklypas, Marquette Parke, \$15,400. MORINIS 2x4, 5 metų, Brighton Parke.

ŠIMAITIS Realty, Insurance 2737 W. 43rd St. — CL 4-2390

SU NEMAŽU NUOSTOLIŲ savininkas priverstas tuoj parduoti 3 butų modernizuotą namą Gage Parke. Centralinis šildymas, garažas. Apžiūrėkite! tik \$23,700. **A. NORKUS REAL ESTATE** 2405 West 51st St. WA 5-5030

TRUMPAI — Dan Kuraitis jau aplankė Japoniją ir Korėją. Siomis dienomis jis skrenda į Hongkongą ir Singapūrą. Kelionėje suka spalvotą filmą.

— Čikagietis Jonas Jakubauskas-Jacubs atostogauja Bostono apylinkėse. Šia proga jis aplankys lietuvių sportininkus. — Matematikas Aleksandras Zujus praeitą savaitę išėjo iš ligoninės ir baigia stiprėti namie. Operacija pavyko, ligonis taisyosi, bet dar užtruks kelias dienas, kol visiškai sustiprės.

SOUTHWEST Modern 2-5 Brick, 2 car gar. 71st St., California. — GR 8-8716.

— Teisėjas Zuris kelias dienas praleido Vilniuje. Ten jis buvo labai mandagiai sutiktas ir socialiai vaišintas. Vaišės tiek užsiėmė, kad nebuvo laiko į kaimą išvažiuoti. Jis rengiasi papasakoti savo viešnagės išpuodžius.

— Pasirošimai Naujienu piknikui eina visu smarkumu. Bus skanaus maisto, geros muzikos ir įdomi programa. Sekmadienį visi čikagiečiai turėtų būti Bučo sode, kur vyks Naujienu piknikas. Savo mašinų neturintieji galės nuvažiuoti busais.

— Ponia Elaine Pakelūtė-Phillips, čikagiečiams plačiai pažįstamų Pakelių dukterė, atvyko pasisvečiuoti pas savo tėvus. Ponia Phillips kartu su savo vyru gyvena Bermudose saloje, kur p. Phillips užima aukštą vietą stambioje laivininkystės bendrovėje. CPK

— Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijos monografijai dar ypač trūksta smulkiosios medžiagos: gimnazijos baigimo višniečių, charakteringusių nuotraukų, mokytojų ir mokinių sąrašų (Nepriklausomybės laikotarpiu) ir t. t. Rygiškiai ir draugai maloniai prašomi prisidėti prie greitesnio monografijos išleidimo, siunčiant medžiagą adresu: Vytautas Paulionis, 4407 So. Artesian Ave., Chicago 32, Ill. Informacijos reikalaujama kreiptis komiteto pirminko vardu: Jonas Vaičiūnas, 7221 So. Claremont Ave., Chicago 36, Ill.

HELP WANTED — FEMALE Reikia Darbininkių ASSEMBLY AND LIGHT PUNCH PRESS WORK Full time, pleasant surroundings, free life insurance and other benefits. KLUSON MFG. CO. 3830 N. Kilbourn Ave.

HELP WANTED — MALE Darbininkių Reikia

BALDU IŠBAIGĖJAS Prityres vyras prie baldų išbaigimo ir taisyimo darbu reikalingas mūsų sandėly (Ashland & Archer). Geras pradinis atlyginimas priklausau nuo patyrimo. Daug įvairių priedų, 20% nuolaida ant perkamų prekių. Turi suprasti angliskai. Teirautis employment office 9:30 — 4:30

THE FAIR STATE & ADAMS STRS.

FOREIGN CAR EXPERIENCED SKILLED MECHANIC Guaranteed finished work Best opportunity Good pay — call PROROK MOTOR SALES 6735 So. Western Ave. HE 6-1011.

BUILDERS AND CONTRACTORS Namų Statyba ir Remontas **JONAS PLEPIRYŠ** Dažymas ir dekoravimas Rezidencinis ir komercinis Apdrauda, apskaičiavimai veltui 6658 S. ROCKWELL PR 8-8868

DAŽYMAS IR DEKORAVIMAS iš lauko ir vidaus, sienų popieravimas, sienų dekoravimas paveikslais (murals ir interior decorating). Skambinti A. VAITEKUNAS Tel. 839-5299

A. ABALL ROOFING

Isteigta prieš 48 metus **STOGAI — KAMINAI — RINOS** NUTEKAMIEJI VAMZDŽIAI DEDEME NAUJIAS "COPPER-ALLOY" RINAS. Turime reikiama dydžių; garantuotos visam laikui. Kaina ta pati kaip ir už galvanized. Taip pat tai senas rinas, išsaminaime ir darome. Darbas garantuojamas. VISOKIUS STOGUS taisom, atnaujiname ar naujai dengiame. Vartojam fiber-asphalt. Garantuota, kad vanduo nepereis. KAMINAI — mūrinami, valomi ir taisomi. Taip pat įdedame vamzdžius ir originalius kaminus: tinka gazo, alyvos ir anglies apšildymams. Sulaiko drėgmę. DAŽOM IŠ LAUKO IR CEMENTUOJAME. — Pilnai apsidraudę. — Nemokami apskaičiavimai. — Žemiausios kainos. Atdara dieną ir naktį bei sekmdieniais. LA 1-6047 arba RO 2-8778 Dirbame žiemos metu.

HEATING CONTRACTORS Istatome šiltu oru pučiamus pečius, vandens boilerius ir oro vėsintuvus. Vieninteliai iš lietuvių turime miesto leidimą dirbti naujose namuose. CICERO HEATING AND SHEET METAL CO. 2431 So. Kedzie Ave., Chicago 23, Ill. Ofiso tel. 277-1442 Juozas Zemaitis OL 6-0412 ir Victor Skade ST 8-2722

HEATING CONTRACTOR Irengiu naujus ir perstatu senus visų rūšių namus apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuoti. Apskaičiavimai nemokami. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiečiuose. Domas Žukauskas HEATING & SHEET METAL 4444 So. Western Ave., Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-3447 6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — TUESDAY, AUGUST 13, 1963

ILGO GROJIMO PLOKŠTELĖ MYLĖSI LIETUVĄ IŠ TOLO ILSIOS DAINŲ SVENTĖS RINKTINĖ Stereo — \$5,— Monaural — \$4,— CHICAGOJE galima įsigyti: Marginiuose, Torreje, Dainoje ir J. Karvelio, B. Brazdžionio bei J. Gradinsko prekyboje. Taip pat galima gauti per Lietuvių Bendruomenės institucijas Chicagoje. CLEVELANDE gaunama: Baltic Trading House, 6905 Superior Ave. Užsakymai iš kitų vietovių priimami adresu: K. Kasakaitis, 4719 So. Maplewood Ave., Chicago 32, Ill.

4 1/2% **5%** current dividend on investment bonus 4 1/2% DIVIDENDĄ MOKAM UŽ VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS. 4 metų investment bonus sąskaitom mokam 4% dividendą kas pusmetį ir ekstra 1/2% per metus išmokam pabaigoj 4 metų. **BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION** 4071 ARCHER AVENUE — CHICAGO 32, ILLINOIS Valandos: pirmad., antrad., penktad. 9:00 r. — 4:30 po pietų; trečiadieniais uždaryta; ketvirtad. 9:00 r. — 8:00 val. vak.

SIUNTIMUI Į LIETUVĄ LABAI TINKA rašomos ir siuvamos mašinos, laikrodžiai "Karin", akordeonai ir t. t. Pas mus šių prekių didžiausias pasirinkimas. **LIETUVIŲ SIUNTINIŲ SIUNTIMO BENDROVĖ** **WORLD PARCEL SERVICE** 2715 W. 71st St. Chicago 29, Ill. Tel. 471-1424